

SEIMAS SUDARĖ APKALTOS KOMISIJĄ

Vilnius, gruodžio 22 d. (ELTA). Specialiojoje tyrimo komisijoje, kurią suformavo Seimas nenumatytame plenariniame posėdyje, dirbs po vieną Seimo daugumos ir mažumos atstovą, keturi apkaltos iniciatorių atstovai - parlamentariai bei po tris teismų ir prokuratūrų atstovus. Iš viso komisijoje yra šeši politikai - Seimo nariai ir šeši teisininkai.

Šeši apkaltos komisijoje dirbsiantys teisininkai buvo burtu keliu atrinkti iš 12 Seimui pateiktų kandidatų. Po šešis kandidatus Seimui teikė Generalinė prokuratūra ir Teismų taryba.

Iš Aukščiausiojo ir Apeliacinio teismų į komisiją įtraukti teisininkai: Irma Randakevičienė, Pranciškus Žalkauskas ir Vaidas Pajėda, o iš prokuratūrų: Kęstutis Bieliauskas, Linas Belevičius ir Jonas Martinaitis.

Seimas gruodžio 22 d. posėdyje taip pat nutarė, kad sudarytai specialiajai tyrimo komisijai nustatomas darbo terminas - vasario 15 diena. Pagal Seimo Statutą, 4 Seimo narius į komisiją turi siūlyti apkaltos proceso iniciatoriai.

Vadovaudamosi šia nuostata, po vieną atstovą į specialiąją tyrimo komisiją delegavo keturios didžiausios Seimo frakcijos. Kiti du parlamentariai į komisiją pasiūlyti pagal daugumo ir mažumos principą.

Iš Seimo narių komisijoje dirbs Vaclovas Karbauskis, Alfonsas Macaitis, Julius Sabatauskas, Jurgis Razma, Raimondas Šukys ir Gintaras Steponavičius.

Nutarimą dėl apkaltos komisijos sudarymo teikęs Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Česlovas Juršėnas atkreipė dėmesį, jog “Antrosios Respublikos Seimas šitai daro antrą kartą”.

Seime diskutuojant dėl nutarimo sudaryti komisiją, opozicinės Tėvynės sąjungos atstovas Andrius Kubilius sakė, jog pradėtas “pats rimčiausias šio Seimo kadencijos darbas - nutarti, ar Prezidentas gali toliau eiti savo pareigas”. Pasak jo, tai didelė atsakomybė - “rasti atsakymus, ar gali Prezidentu būti žmogus, kuris viešai meluoja, galbūt elgiasi nesąžiningai, kurio veiksmai griaua demokratijos ir visuomenės sutarties pamatus”.

Liberalcentristų vardu kalbėjęs Eligijus Masiulis pabrėžė, kad “tai, kas vyksta, yra brandos egzaminas: ar tikrai esame demokratiška, procedūrų paisanti ir įstatymus gerbianči valstybė”. Jis siūlė elgtis santūriai ir solidžiai, vengti žmonių supriešinimo. Jo nuomone, komisijos pirmininkas turėtų būti parlamentaras, o ne teisininkas, nes tai - parlamentinė komisija.

Tiek E. Masiulis, tiek A. Kubilius atkreipė dėmesį į Teismų tarybos sprendimą nesiūlyti į komisiją teisėjų. E. Masiulio požiūriu, tai galimos Prezidento įtakos baimės požymis.

Seimo narys Egidijus Klumbys ypač piktnosį, kad komisijoje nebus teisėjų, o Seimui joje neatstovaus nė vienas apkaltos nepasirašęs parlamentaras. Pasak jo, tai neobjektyvu ir nedemokratiška.

Liberalų demokratų atstovas Henrikas Žukauskas savo ruožtu vardijo jo išvelgtus procedūrinius pažeidimus sudarant komisiją.

Frakcijų nuomonių pareiškimus baigęs Seimo daugumos atstovas socialdemokratas Vytenis Andriukaitis kritikavo kitus svarstymo dalyvius dėl Seimo Statuto neišmanymo. Jis atmetė tiek H. Žukausko procedūrinius priekaištus, tiek A. Kubiliaus nuogastavimus dėl teisėjų nedalyvavimo komisijoje.

Anot V. Andriukaičio, komisijos pirmininkas turėtų būti teisininkas, o ne politikas. Pagrįsdamas savo argumentus, jis var-tojo lotyniškus posakius ir citavo Ciceroną.

Seimas gruodžio 23 dieną kaltinimų Prezidentui Rolandui Paksui pagrįstumą tirsiančios specialiosios komisijos pirmininku paskyrė Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko patarėją Pranciškų Žalkauską. Už šią kandidatūrą balsavo 60 Seimo narių, už kitą kandidatą - Seimo narį Raimondą Šukį - 41 parlamentaras.

Komisijos pirmininko pavaduotoju bendru parlamentarų sutarimu paskirtas Seimo narys socialdemokratas Julius Sabatauskas. Seimas gruodžio 23 d. galutinai nusprendė dėl šių bei kitų komisijos narių kandidatūrų, priimdamas nutarimą “Dėl Specialiosios tyrimo komisijos sudarymo”. Už nutarimą balsavo 89, prieš - 5, susilaikė 11 Seimo narių.

2003 metų JAV LB kultūrinių premijų laureatai jų įteikimo šventėje lapkričio 15 d. Lemonte, IL. Iš kairės - A. Dzikas, J. Dantienė, J.Reginienė, Ed. Šulaitis, R.VisGirda. Nedalyvavo kompozitorė G. Gudauskienė.

PREZIDENTAS PASIRAŠĖ 2004 METŲ NACIONALINIO BIUDŽETO ĮSTATYMĄ

Vilnius, gruodžio 22 d. (ELTA). Lietuvos Prezidentas Rolandas Paksas pasirašė 2004 metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą.

Seime kitų metų biudžeto įstatymas buvo priimtas gruodžio 11 dieną. Valdančiosios daugumos atstovai jį apibūdino kaip socialiai orientuotą ir istorinį. Mat tai pirmasis valstybės pajamų ir išlaidų planas, skirtas gyventi jau visavertės narystės ES sąlygomis. Lietuva ES nare taps nuo 2004 metu gegužės 1 d.

Prognozuojamas BVP augimas kitąmet turėtų sudaryti 6.2 proc.

Darbo užmokesčio didinimui biudžetinių organizacijų darbuotojams, kuriems nuo 1998 metų atlyginimai nebuvo didinami, numatyta 314 mln. litų; socialinei paramai ir išmokoms - papildomi 159 mln. litų; taip pat papildomai asignavimų yra numatyta sveikatos apsaugai bei turto kompensavimui.

2004 m. valstybės biudžeto pajamos planuojamos 23.5 proc. didesnės nei šiemet - 11,800 mlrd. litų. Išlaidos padidės 25.8 proc. ir sieks 13,662 mlrd. litų. Nacionalinio biudžeto pajamų planuojama surinkti 21.1 proc. daugiau - 13,448 mlrd. litų, jo išlaidos gali siekti 15,311 mlrd. litų.

Į PLENARINIUS POSĖDŽIUS SEIMAS RINKSIS KITAIŠ METAIS

Vilnius, gruodžio 23 d. (ELTA). Seimas, iki kitų metų sausio 29 dienos pratęsęs pagal Konstituciją gruodžio 23 dieną turėjusią pasibaigti Seimo rudens sesiją, į plenarinius posėdžius susirinks jau kitais metais.

Parlamentariai turės šiek tiek laiko šventiniam atokvėpiui, nes įstatymų leidybos procese planuojama padaryti

pertrauką iki kitų metų sausio 12 dienos.

Gruodžio 23 dieną Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas paskutiniame šių metų plenariniame posėdyje pasveikino parlamentarus Šventų Kalėdų ir artėjančių Naujųjų metų proga. Iš Seimo tribūnos jis atvirai prisipažino, kad jam, kaip ir daugeliui, šias šventes apkartina nuoskauda.

“Šiandien mummyse tikrai per maža ramybės ir dvasios stiprybės, maža mokėjimo suprasti, jog esame viena tauta, viena šeima, viena bendruomenė”, - pažymėjo Seimo vadovas. Jis taip pat išreiškė viltį, kad “aštriau ėmęsis reikštis visuomenės susiskaldymas nėra nei tikrasis Lietuvos valstybės veidas, nei tikroji lietuvių tautos dvasia”. “Tikiu, kad greitai aistros nuslūgs ir tiesa išaiškės”, - sakė jis. Seimo vadovas tikisi, kad Kalėdų proga rasime vienas kitam šiltą ir žmogišką žodį, mokėsime pakilti virš nuoskaudų, rasis dvasios stiprybės ištiesti ranką kitaip manančiam.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI!

**Kitas “Dirvos” numeris
išeis 2004 m. sausio 13 d.**

AMBASADORIUS V. A. DAMBRAVA SKIRIAMAS PREZIDENTO ATSTOVU

Vilnius, gruodžio 22 d. (ELTA). Vadovaudamasis Lietuvos Konstitucija ir atsižvelgdamas į Vyriausybės teikimą, Prezidentas Rolandas Paksas nuo 2004 metų sausio 15 dienos atšaukia Vytautą Antaną Dambravą iš Lietuvos nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus Ispanijos Karalystėje, Brazilijos Federacinei Respublikai, Maroko Karalystei ir Andoros Kunigaikštystei pareigų.

Šis dekretas įsigalioja nuo jo pasirašymo dienos, t. y. nuo gruodžio 22 dienos. Prezidentas taip pat pasirašė potvarkį, kuriuo skiria V. A. Dambravą Prezidento atstovu specialioms pavedimams - santykiams su išeivija ir pasaulio žydų bendruomene palaikyti, euroatlantinės integracijos bei viešosios diplomatijos klausimams.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ AREŠTUOTOS “AVIA BALTIKOS” SĄSKAITOS

Generalinė prokuratūra areštavo prezidento Rolando Pakso rinkimų kampanijos dosniausiam rėmėjui Jurijui Borisovui priklausančios bendrovės “Avia Baltika” sąskaitas įvairiuose bankuose. Tai BNS patvirtino generalinio prokuroro pavaduotojas Gintaras Jasaitis, “Sąskaitos buvo areštuotos tam, kad lėšos nebūtų iššvaistytos kol vyksta ikiteisminis tyrimas dėl ūkinės-finansinės “Avia Baltikos” veiklos”, - teigė G.Jasaitis.

Anot jo, tiriant tokio pobūdžio bylas, sąskaitas galima areštuoti, kad būtų užtikrintas civilinio ieškinio išieškojimas. Už neteisėtą vertimąsi komercine ir ūkine veikla Baudžiamasis kodeksas numato viešuosius darbus arba baudą, arba laisvės apribojimą, arba laisvės atėmimą iki dvejų metų.

Generalinėje prokuratūroje jau tiriami J.Borisovo grasinimai prezidentui ir įtariama neteisėta “Avia Baltikos” prekyba karinių sraigtasparnių detalėmis su terorizmu remiančiu Sudanu.

“Akcininkų yra daugiau, ne vienas Borisovas. Kodėl vienas asmuo turėtų švaistyti bendrovės pinigus?” - teigė A.Klimavičius. Tačiau dėl sąskaitų arešto buvo pavėluota - “Avia Baltika” spėjo sumokėti apie pusę milijono litų už “Ūkininko patarėjo” redakcijoje parengto laikraščio “Apginkime demokratiją” 1,2 mln. egzempliorių parengimą ir išplatinimą.

■ PREZIDENTAS PRISIPAŽIŠTA PADARĘS KLAIDŲ

Prezidentas Rolandas Paksas prisipažįsta padaręs klaidų, bet kaltina specialiąsias tarnybas bauginimu ir žiniasklaidą šališkumu. “Be abejo, esu padaręs ir klaidų. Manau, turėjau glaudžiau bendradarbiauti su Seimu, supolitinėmis partijomis, ieškoti kompromisų sprendžiant svarbiausius valstybės reikalus”, - interviu *Kauno dienoje* teigia R. Paksas. Pasak dienraščio, prezidentas kaltina specialias tarnybas, kurie esą įbaugino jo patarėjus.

“Kodėl kai kurie žmonės sutinka ateiti dirbti į Prezidentūrą, o paskui apsigalvoja? Kodėl buvę karšti mano rėmėjai vieną dieną ima ir nusigręžia? Gal todėl, kad pas juos pasiunčiamos specialiosios tarnybos, taip sakant, pasidomėti tais žmonėmis? Ir jie paprasčiausiai įbauginami”, - sakė R. Paksas.

R. Paksas taip pat kaltina žiniasklaidą šališkumu ir argumentų stoka. “Teisiniai argumentai tampa niekam neįdomūs, kai kurios televizijos laidos - šališkos, jau kuris laikas mušančios įvarčius tik į vienus vartus”, - sakė jis. Tuo tarpu dienraščiui *Respublika* prezidentas tikino, jog yra pasiryžęs atlaikyti apkaltos procesą.

“Taip, aš pasiryžęs pereiti tas apkaltas. Įsivaizduokite, Jūs esate teisus, ir pačiame skandalo įkarštyje pasitraukiate į šoną. Kaip atrodysite vaikų akyse”, - pažymėjo jis.

■ M.BUROKEVIČIUS TĘSIA BAUSMĘ KALĖJIME

Žlugo Lietuvos komunistų lyderiu save laikančio 76 metų Mykolo Burokevičiaus viltis iš įkalinimo vietos išeiti pirma laiko. Dienraštis *Lietuvos rytas* rašo, kad Lietuvos apeliacinis teismas patenkinio Generalinės prokuratūros skundą ir paliko galioti 1999 m. vasarą jam skirtą 12 metų bausmę už antivalstybinę veiklą. M.Burokevičius tą kartą buvo įvardytas kaip vienas 1991 metų sausio tragiškų įvykių Vilniuje kaltininkų.

Pasikeitus baudžiamiesiems įstatymams, šių metų spalį Vilniaus apygardos teismas buvo patenkinęs šio komunistų partijos veikėjo prašymą ir nelaisvės laiką jam sutrumpino dvejais metais. Jei ši nutartis būtų neapskūsta ir įsigaliojusį, M.Burokevičius pro pataisos namų vartus į laisvę būtų išėjęs kitų metų sausio 15-ąją. Po Lietuvos apeliacinio teismo sprendimo nuteistasis bus paleistas tik 2006-ųjų pradžioje.

M.Burokevičius šiuo metu kali Vilniaus antruosiuose pataisos namuose. Už grotų nuteistasis daug skaito, lankosi beveik visuose kolonijoje vykstančiuose renginiuose, bendrauja su kitais kaliniiais, tačiau yra silpnos sveikatos.

1999-aisiais kartu su M.Burokevičiumi buvo nuteisti ir kiti aktyvūs perversmo dalyviai, komunistų partijos nariai - Juozas Jermalavičius, Juozas Kuolelis, Leonas Bartoševičius, Jaroslavas Prokopovičius bei kiti. Vienas garsiausių nepavykusio perversmo veikėjų J.Jermalavičius jau atliko bausmę - pernai sausio 15 dieną jis buvo paleistas į laisvę ir netrukus išvažiavo į Rusiją.

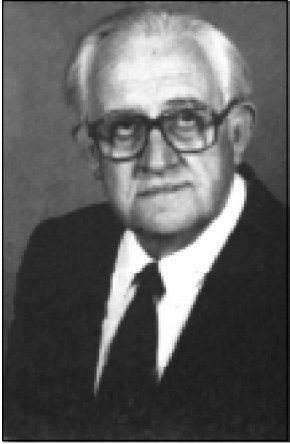
■ ŽURNALISTŲ SAJUNGOS PIRMININKU IŠRINKTAS D. RADZEVIČIUS

Šiaulių dramos teatre vykusiame 13-ajame Lietuvos žurnalistų sąjungos suvažiavime sąjungos pirmininku išrinktas Dainius Radzevičius. Iki tol jis laikinai vadovavo šiai žurnalistų profesinei sąjungai. Tarp kandidatų į pirmininkus buvo Lietuvos televizijos Panevėžio regiono korespondentas Skirmantas Pabedinskas, kuris atsiėmė savo kandidatūrą.

Beveik pusę tūkstančio narių vienijanti Lietuvos žurnalistų sąjunga pernai minėjo 80 metų veiklos sukaktį. Bendra Lietuvių rašytojų ir žurnalistų sąjunga buvo įkurta 1922 m. Kaune.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Amerikiečių kareiviai surado ilgametį Irako diktatorių Saddam Hussein žemėje iškastoje slėptuvėje netoli Tikrit miesto. Jo gaudymas pareikalavo daug pastangų. Jis rastas nešvarioje skylėje, seniai nesiskutęs, išsigandęs. Nors rankose jis turėjo automatinį šautuvą, buvęs Irako valdovas nesigynė, šautuvo nenaudojo. Viename lagamine Saddam turėjo įvairių dokumentų kopijas, kitame rasti 750,000 JAV dolerių, visi 100 dolerių banknotuose. Apie Saddam Hussein suėmimą JAV prezidentas George W. Bush sužinojo iš Gynybos sekretoriaus Rumsfeld trečią valandą ryto David stovykloje. Prezidentas, sugrįžęs į sostinę, pareiškė žurnalistams, kad netrukus teks surengti sugauto žmogžudžio teismą. Suimtas buvo žmogžudys ir kankintojas, pasakė prezidentas, sužinojęs, kad diktatorius pasiūlęs jo areštuotojams kokias tai derybas. Prezidentas pasakė, kad Saddam laukia teisėtas, viešas teismas. Pasaulis bus daug geresnis be tavęs, geros tau kelionės, pridėjo prezidentas. Žvalgybos specialistai, ištyrę Hussein turėtų dokumentų turinį, perdavė reikalingas žinias kariuomenei, kuri sužinojo apie įvairių Irako karinių įstaių slapčių celių organizavimą. Buvo įmanoma suimti įvairių teroristų vadovus.

Laikinoji Irako vyriausybė, kuriai buvo pavesta apklausi-nėti suimtąjį Irako valdytoją, papasakojo amerikiečiams, kad Saddam buvo gan iškaltas, atsakinėjo į savo skriaustų ir persekiotų tautiečių klausimus. Jis pats kritikavo kritikus, pravardžiuodamas juos išdaviaikais, parsidavėliais, liaudies priešiniais. Saddam labai nemėgo dabartinio JAV prezidento tėvo. Dabartinį prezidentą Saddam vadino “didelės gyvatės mažų gyvačiuku”. Dabartinis prezidentas priminė reporteriams, kad Saddam valdė žiauriai irakiečius net 30 metų. Buvo pasaulyje daug kritikų ir skeptikų. Dar jų bus daugiau, nes diktatoriaus pašalinimas

SUGAVO DIKTATORIŲ

pareikalaus naujų vargų ir aukų. Prezidentas pabrėžė, jog prasidėjus karščiams slapukai nieko negali daryti, o tik išsikasti žemėje duobę ir į ją įlindus sėdėti.

Irako laikinoji vyriausybė jau svarsto, ką toliau daryti su Saddam. Al Rabii, sėdėjęs ilgai kalėjimuose, pasakė, kad reikėtų buvusį valdovą viešai teisti, rodant teismo eigą televizijoje. Kitas Irako Tarybos narys Pachachi siūlė greit paruošti tribunolą, kuris galėtų pradėti teismą. Trečias teisėjas iš kurdų tautos siūlė paruošti įstatymus ir numatyti darbotvarkę per 4 ar 6 mėnesius. Jungtinių Tautų gen. sekretorius Kofi Annan paskelbė, kad jo organizacija negalėtų leisti sau patraukti Saddam Hussein teisman, jei toks teismas grasintų jam mirties baus-

me, nes daug šalių tos bausmės nepripažįsta.

Prezidentas Bush pergyveno nemalonų skausmą savo kūne. Jį apžiūrėję Walter Reed Armijos Medicinos centre specialistai nusprendė, kad prezidentas, sulaukęs 57 metų amžiaus, neturi nepataisomo artrito, neturi skysčių suplaukimo į kelio sąnarius. Centro specialistams pritarė Washingtono krepšinio komandos “Wizards” žaidėjų gydytojas. Pripažinta, kad yra kairiame kojos sąnary šioks toks patempimas, kaulų subrinkimas, tačiau jokios operacijos nereikia. Reporterių klausinėjamas apie artėjančius balsavimus, prezidentas atsakė: užmirškime politiką, tačiau pridėjo, kad jis stipriau sieks saugios Amerikos, veiks, kad šalis būtų turtingesnė, geresnė.

Buvusio Irako diktatoriaus Saddam Hussein režimo talkininkai demonstruoja netikėdami, kad jų vadas suimtas. AF-P nuotr.

Keliais sakiniais

• **Irano vyriausybė** pranešė Jungtinių Tautų atomo ginklų platinimo priežiūros agentūrai, kad Iranas negamins jokių ginklų, o naudos atomo energiją tik taikos reikalams, elektros energijos gamybai. JAV diplomatai pasakė, kad šis Irano pareiškimas yra geras žingsnis į priekį.

• **Afganistano** moterų organizacija pasiskundė pasaulio moterų organizacijai, kad afganai vyrai bando izoliuoti moteris nuo dalyvavimo šalies konstitucinėj asamblėjoj. Vienas religinis afganų vadas pasakė, kad net ir Dievas sutinka, kad vienas vyras esąs lygus dviem moterim. Jo cituojamas Koranas pabrėžia kad teismo bylose dviejų moterų balsai yra verti vieno vyro priesaikos.

• **Gruodžio 15** kelios dešimtys čečėnų teroristų puolė

pietinės Rusijos teritoriją, pagrobė keturis rusų kareivius ar pasienio sargybinius ir nusigabeno juos į sniegu padengtus Kaukazo kalnus Dagestane.

• **Pennsylvanijos** ir New Jersey ligoninėse dirbęs 43 metų amžiaus ligoninės darbuotojas prisipažino, kad jis nuo 1987 m. yra nužudęs apie 40 pacientų, gelbėdamas juos nuo skausmų.

• **Izraelio** premjeras Sharon pareiškė, kad vyriausybė negali laukti taikos metų metus, pati viena be palestiniečių dalyvavimo. Karo veiksmai vyksta jau treji metai. Izraelis baigs savo saugumo sieną, sakė Sharon ir palengvins palestiniečių judėjimą per tą sieną.

• **Rusijos** prezidentas Vladimir Putin gruodžio 18 praleido televizijos ekrane tris valandas (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slaptyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

KODĖL PREZIDENTAS NAUDOJASI RUSO FINANSINE PARAMA?

Viešai paskelbtas Lietuvos Katalikų vyskupų konferencijos laiškas Lietuvos žmonėms. Kardinolas Audrys Juozas Bačkis pareiškė, jog atsistatydinimas būtų geriausia Rolando Pakso dovana Lietuvai Kalėdų švenčių proga. “Jei prezidentas Rolandas Paksas priimtų ryžtingą sprendimą, tokiu būdu jis atneštų ramybę, padovanotų Lietuvai gražią Kalėdų dovaną.” Pasak vyskupų, dabartinė padėtis iš prezidento reikalavo ryžtingai apsispręsti tiesos sakymui. Vyskupams kelia susirūpinimą visuomenę skaldančios prezidento kelionės po Lietuvą ir neramumai tarp žmonių. Bažnyčia dabartinėje situacijoje negali likti nuošalyje, pareiškė Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius.

Kai prezidentas išreiškė nuostabą Lietuvos Bažnyčios hierarchų norui dalyvauti “oponentų surežisuotame politiniame spektaklyje ir prisidėti prie revanšo norinčių politikų keliamo supriešinimo valstybėje”, tai Bažnyčios vadovai paskelbė visų lietuvių žiniai savo laiško turinį prezidentui. Prezidentas raginamas elgtis taip, “kaip reikalauja bendrasis gėris, o ne asmeniniai, grupiniai interesai. Jei šalyje ilgiems mėnesiams įsiviešpatautų priešiškumo dvasia, žalą pajustų kiekvienas. Ji jau šiandien stumia į šoną tikruosius rūpesčius žmonėmis ir valstybe”. Jie ragina nepasiduoti nuolatinei demagogijai ir pažadams, kurie nevykdomi. “Neleiskite įsiūbuoti valstybės laivo, susigundę vilionėmis partijų, kurios tik vakar atsiradusios dar nė piršto nepajudino, o jau populiarios, išnaudodamos Jūsų skausmą ir nepriteklius. Sąžiningai savęs paklauskite, ar nors vienas, lengvai žadėjęs, ką nors tesėjo. Negalime nutylėti ir neleistino kai kurių politikų piktnaudžiavimo žodžiais “tikėjimas”, “ramybė”, “adventas”.

Kreipimesi pabrėžiama, kad susidariusi padėtis iš prezidento reikalavo ryžtingai apsispręsti sakyti tiesą, tačiau žmonėms taip ir nebuvo atvirai paaiškinta, kodėl jis naudojosi parama ir patarimais asmenų, ant kurių krenta sunkūs įtarimai. “Kiekvieną dieną mažėja vilčių, kad didelės visuomenės dalies pagarba ir pasitikėjimas prezidentu dar galėtų būti atkurtas,” - rašoma vyskupų laiške.

Lietuvos Seimo laikinoji komisija parengė išvadas dėl galimų grėsmių tautiniam saugumui. Daugelis Seimo narių palaiškė komisijos pateiktas išvadas. Prezidentą gynė tik buvę aukšti komunistiniai nomenklatūrininkai, “neatsižadėję principų” - V. Einoris, paskutinis komjaunimo pirmasis sekretorius A. Macaitis, diktatoriaus A. Lukašenkos draugas ir didelis jo gerbėjas B. Bradauskas, Rusijos draugas J. Veselka, vis giriaš taikią Maskvos politiką pasaulyje. Taip pat Seimo narys V. Šustauskas, ir prezidento nekaltumą ypač gynė K. Prunskienė.

Pirmą kartą Lietuvos valstybės istorijoje prezidentui rengiama apkalta. Jei prezidentas pats nepajėgia suprasti, kad jis nebegali eiti valstybės vadovo pareigų, nelieka kitos išeities, kaip apkaltos procesas. Anot prof. V. Landsbergio: “Turime priklausomą prezidentą nepriklausomoje valstybėje. Tai valstybės griovimas iš viršaus. Reikia padėti prezidentui tapti paprastu žmogumi”. Gal tuomet neteks jam tesėti įsipareigojimus savo finansiniam rėmėjui. O manyti, kad Maskva šiame skandale niekuo dėta, būtų daugiau negu naivu.

S. Tūbėnas

SEIMO IR VYRIAUSYBĖS VADOVAI NEBERAGINA ATSISTATYDINTI PREZIDENTĄ

Vilnius, gruodžio 22 d. (ELTA). Pirmadienį su Ministru pirmininku Algirdu Brazausku Vyriausybėje susitikę Seimo valdančiosios koalicijos - Socialdemokratų ir Socialliberalų frakcijų atstovai - nesvarstė galimybės dar kartą susitikti su Prezidentu Rolandu Paksu ir paraginti jį atsistatydinti.

“Prezidentas pats išdėstė savo poziciją, taigi turbūt jau nėra prasmės dar kartą tai daryti”, - žurnalistams sakė A. Brazauskas. Vyriausybės vadovas pabrėžė, kad “apie prezidentinį reikalą” tradiciniame metų pabaigos susitikime apskritai nebuvę pasakyta nė vieno žodžio.

Seimo pirmininko Artūro Paulausko teigimu, prasmė susitikti ir kalbėtis yra tada, kai “abi pusės pasirengusios priimti argumentus”. Kadangi Prezidentas R. Paksas savo pasiryžimą neatsistatydinti jau yra išreiškęs po to, kai buvo

informuotas apie 86 parlamentarų parašus po teikimu apkaltai, nebėra prasmės apie tą patį kalbėti tais pačiais žodžiais, aiškino A. Paulauskas.

Seimo ir Vyriausybės vadovai vienu balsu pabrėžė būtinybę daugiau nebekurstyti politinių aistrų ir neteikti pernelyg didelės reikšmės gruodžio 20 dieną Vilniuje surengtam Prezidento rėmėjų mitingui.

“Jeigu mes kartu su jumis kelsim į padanges šitą reikalą, tai atrodys, kad jis iš tikrųjų didelis. O jeigu ramiai užmiršim visa tai - viskas ramiai baigsis, visi šitie mitingai ir visos superpatriotinės kalbos”, - sakė A. Brazauskas.

A. Paulausko teigimu, būtent dėl šios priežasties dabar neverta minėtame mitinge ieškoti antivalstybinės veiklos apraiškų ir kiekvienam jo dalyviui “matuoti Baudžiamąjį

kodeksą”, nes įtamos šalyje ir taip jau daug.

Seimo pirmininkas informavo artimiausiu metu paskelbsiąs savo politinį pareiškimą ir kartu paragino nuleisti truputį garo, apsiraminti artėjant Kūčioms ir Kalėdoms.

Vis dėlto A. Paulauskas teigė matęs bendrą vardiklį, kuris vienija abejotinių susibūrimų dalyvius, ir žmones, valstybinio sąmokslų organizatoriumi vadinančius A. Paulauską.

“Aš ilgai galvojau, kas vienija tiek daug skirtingų žmonių. Man mintis kilo tik viena - tai žmonės, kurie pasisakydavo prieš integracinius procesus. Ar tai būtų NATO, ar Europa, šitie žmonės dažniausiai pasisako prieš. O ar jie tikrai yra nuoširdžiai pasiryžę gint Prezidentą, ar keltisumaištį ir toį sumaištį žvejoti - tai dar didelis klausukas”, - sakė A. Paulauskas.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

das, atsakinėdamas į rusų klausimus. Kaip ir buvo laukta, Putin atsakė, kad jis bandys vėl kandidatuoti į prezidento vietą. Prezidento rinkimai bus kovo mėnesį. Prezidentas skundėsi, kad Rusijoje labai reikia kovoti su biurokratais, sunku gauti gyvenamą būstą ar medžiagų namo remontui.

• **Valstybės sekretorius** Colin Powell, 66 metų amžiaus, gruodžio 15 d. turėjo prostatos operaciją Walter Reed Armijos medicinos centre. Sekretoriaus pareigas laikinai eis jo patarėjas Richard Armitage.

• **Šiaurės Vakarų** Amerikos teisme buvo nuteistas Žalios upės Seattle mieste žudikas, 54 metų amžiaus Gary Rigeway. Jis nuteistas už 48 merginų nužudymą kalėti iki gyvos galvos po vieną bausmę už vieną merginą.

• **Columbus, Ohio**, švietimo apygardos autobusai buvo apšaudyti vieškelyje. Detektyvai atrado kulku žymes ant dviejų autobusų, policija aiškinasi, kas ir kodėl apšaudė vieškelio nr. 270 susisiekimo priemonės. Apšaudymai prasižėdė jau gegužės mėnesį.

• **Šveicarijos parlamentas** išsirinko dešinio sparno politiką Christoph Blocher vadovauti septynių asmenų vyriausybei. Blocher partija spalio mėn. balsavimuose

laimėjo parlamente daugiausia vietų.

• **Urugvajaus** referendume 60 nuošimčių balsuotojų pasisakė už valstybės monopolį uždėtą naftos pramonei.

• **Japonijos** vyriausybė paskelbė, kad Japonija nusiųs į Iraką 600 vyrų kariuomenę. Japonijos konstitucija neleidžia Japonijai žygiuoti į karą, tai japonai kareiviai Irake bus daugiau humanitarinė priemonė, kuri padės irakiečiams valyti upių vandenį, tvarkyti kanalizaciją.

• **Šiaurinė Korėja** paskelbė, kad ji sustabdys savo branduolinių ginklų gamybą, jei JAV padės Š. Korėjai gauti pakankamai skysto kuro ir išbrauks Š. Korėją iš terorizmą platinančių valstybių sąrašo.

• **Angolos** prezidentas Jose Eduardo dos Santos, einąs pareigas nuo 1979 metų vėl pažadėjo eiti prezidento pareigas, nors buvo pažadėjęs pasitraukti.

• **Po ilgos ligos** mirė Azerbaidžano ilgametis prezidentas Heidar Aliev. Jo pareigas perėmė jo sūnus Ilham, pažadėjęs nekeisti savo tėvo politikos, nors daug piliečių ją kritikavo.

• **Libijos** prezidentas Moammar Gadhafi paskelbė pranešimą Britanijai ir Amerikai, kad Libija sustabdo visą masinio žudymo ginklų gamybą. Libijos užsienio reikalų ministras Abdel-Rahman Shal-

qam painformavo spaudą, kad Libijos ginklų ekspertai jau painformavo britų ir amerikiečių specialistus, jog jo šalis sunaikino produkcijos įrengimus tų ginklų, kuriuos draudžia tarptautinė bendruomenė. Prezidentas Bush šiltai priėmė šį ginklų gamybos sustabdymą, sakydamas, kad Libija pasirinko teisingą kelią į tautų susivienijimą. Tautos nebūtinai turi būti amžinos priešės, pasakė Bush, o jam pritarė britų premjeras Tony Blair.

• **Persijos įlankoje** koalicijos karo laivai sustabdė arabų kontrabandinį medinį laivą, kuris gabeno 3,780 svarus hašišo narkotikų. Krovinys buvo konfiskuotas. Įtariama, kad hašišas buvo skirtas arabų vartotojams ir juodoje rinkoje jo vertė būtų tarp 8 ir 10 milijonų dolerių. Spėjama, kad hašišo ir kitų narkotikų prekyba buvo kontroliuojami al Qaida veikėjū.

• **Pietinės Korėjos** valdžia paskelbė, kad ji siunčia į Iraką 3,000 kareivių, įskaitant kovos dalinius su moderniais ginklais.

• **Kinijos** vyriausybė, kurios premjeras neseniai lankėsi pas prezidentą Bush, pavadino Taivano prezidentą nemoralium ir keistuoliu, jei jis planuoja skelbti Taivano nepriklausomybę.

Lietuvos Respublikos Konstituciniame teisme liudija prezidentas Rolandas Paksas.

A. KLIMAVIČIAUS ĮSPĖJIMAS POLITIKAMS: “BAKIT!”

Vilnius, gruodžio 23 d. (ELTA). Generalinis prokuroras Antanas Klimavičius iš Seimo tribūnos įspėjo politikus susilaikyti nuo kategoriškų pareiškimų ir kaltinimų aktyvesniems žmonėms, nes, tariamai smerkdami agresijos kurstytojus, tokie politikai patys gali sukelti neramumus.

A. Klimavičiaus teigimu, jeigu visus šeštadienį ant Tauro kalno susirinkusius žmones politikas pavadina “jedinstvininkais”, kurių tikslai vienodi, tai galima įžvelgti to politiko norą, kad vietoj 5 tūkstančių supykusių žmonių susirinktų 20-25 tūkstančiai.

Generalinis prokuroras piktinosi daugelio politikų nuolat kartojamais provokuojančiais epitetais “išdavystė, melas, šmeižtas” ir retoriškai klausė, kam apskritai reikia tokius žodžius vartoti.

“Jeigu kils suirutė, tada jūs atsigręšite į generalinį prokurorą ir sakysite, kodėl jis nedaro tvarkos. Todėl aš įspėju - bakit!”, - emociškai kalbėjo A. Klimavičius. Jo žodžiais, mažų mažiausiai neatsakinga visus mitingo dalyvius vadinti “jedinstvininkais”, nes renginyje buvo atstovų ir iš tokių rajonų, kur ši organizacija apskritai neveikė - pavyzdžiui, iš Kupiškio. Savo ruožtu A. Klimavičius taip pat pabrėžė neįžvelgias pagrindo pradėti ikiteisminį tyrimą dėl galimo riaušių kurstymo nesankcionuoto mitingo metu.

“Aš mačiau supykusius žmones, daugelis jų kalbėjo ne apie tai, dėl ko susirinko, o apie savo nuoskaudas. Jų pasisakymai gal ir buvo keisti, bet tai nėra kurstymas. Tas žmogus, kuriam išsprūdo, kad reikia šaudyti, - nei jis šaudys, nei jis ką nors kursto šaudyti. Jis tik išlieja savo pyktį ir savo nuoskaudą pagal savo supratimą”, - sakė A. Klimavičius.

Naudodamasis proga, generalinis prokuroras taip pat pažėrė kritikos visoms Prezidento skandalui neabejingoms politinėms jėgoms, kurios prokuratūrą bando paversti savo kovos įrankiu.

“Abi pusės visokiais pareiškimais bando įvelti prokuratūrą į politiką. Abiem pusėms nepatinka, kad mes laikomės įstatymų, ir mes atsiduriame tarp gėrų”, - kalbėjo A. Klimavičius.

Atsakydamas į Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcijos nario Jurgio Razmos klausimą, ar Generalinė prokuratūra nepradės ikiteisminio tyrimo dėl parlamentaro Viktoro Uspaskicho gruodžio 9 dieną pareikštų užuominų apie Prezidento neva turimą medžiagą, kompromituojančią Seimo ir Vyriausybės narius, generalinis prokuroras vaizdžiai apibūdino šiuo metu nepavydėtiną prokuratūros situaciją.

“Per šituos du mėnesius mes tiek prisiklausėme ir tiek prisiskaitėme, kad tikriausiai reikėtų atidaryti antrą prokuratūrą vien šitam skandalui tirti”, - sakė A. Klimavičius. Jo žodžiais, V. Uspaskicho užuominos pareigūnams yra per menkas pagrindas pradėti profesionalų baudžiamąjį tyrimą.

A. Klimavičius patvirtino nekeičias savo ankstesnės nuostatos, kad tiriant galimus verslininko Juriiaus Borisovo grasinimus Prezidentui Rolandui Paksui paties Prezidento pripažinimas sulaukus grasinimų būtų esminis įrodymas, o jo nesant - byla labai perspektyvi. Tačiau generalinis prokuroras pabrėžė niekada nereiškęs išankstinės nuomonės, kad šią bylą reikėtų nutraukti. A. Klimavičius pripažino taip pat gerbiąs kiek kitokią Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos departa-

mento vyriausiojo prokuroro Algimanto Kliunkos poziciją, kurio nuomone, laikantis sisteminio požiūrio, paties R. Pakso pripažinimas patyrus grasinimus nėra būtinas.

“Tyrimą atliekantis prokuroras Mindaugas Dūda dar kitaip galvoja, ir mes nedarome jokio spaudimo jo sprendimui”, - pabrėžė A. Klimavičius. Jo teigimu, tiriančiojo prokuroro sprendimu nepatenkinta proceso šalis galės skųsti jį aukštesniam prokurorui, o vėliau - teismui.

A. Klimavičius detalai papasakojo Seimo nariams, apie ką kalbėjosi su Prezidentu R. Paksu per du pastarųjų savaitžių susitikimus.

Generalinio prokuroro teigimu, pirmasis susitikimas buvęs skirtas “didžiajai kontrabandos bylai, kuri susieta ir su teismų pirmininkų byla”. A. Klimavičiaus žodžiais, reordinės apimties, per 60 epizodų apimanti kontrabandos byla buvo “sugraibyta” iš įvairių regionų ir sujungta į vieną. Tyrimo metu įtarimai pareikšti 44 asmenims, dalis įtariamųjų - muitinės ir pasienio tarnybos pareigūnai. Jų gabentos ir organizuotos kontrabandos kaina - apie 10 mln. litų. Kaip teigė A. Klimavičius, prokuroras “siutina” neišmanėlių priekaištai, kad iš šios bylos kilusi teisėjų byla buvo vilkinama.

“Iš kur ištraukė, kad gulėjo stalčiuose ta byla? Paskubinsi, per anksti ištrauksi - sugadinsi”, - kalbėjo A. Klimavičius, pridurdamas, jog šis tyrimas pradėtas 10 dienų anksčiau negu apie jį buvo informuotas Prezidentas. Generalinis prokuroras sakė tikįs, kad jau sausio mėnesį teisėjų korupcijos byla pasieks teismą.

Antrajame susitikime su Prezidentu A. Klimavičius šalies vadovą sakė informavęs apie “Mažeikių naftos” grobstymų tyrimą. Šiuo metu, pasak generalinio prokuroro, tikslinami pareikšti įtarimai. Po to bus rašomas kaltinamasis aktas ir jau sausio pabaigoje ar vasario pradžioje ši byla taip pat turėtų pasiekti teismą.

Mielieji tautiečiai,

Baigiasi Adventas - katalikiškoje lietuvių tautos pasaulėjautoje jau šimtmečius suvokiamas kaip apmąstymų, viltingo laukimo ir susikaupimo metas.

Šiomet mums, deja, nelengva buvo susikaupti ir su viltimi laukti artėjančio stebuklo - Kristaus gimimo. Apgailestauju, kad dėl Tėvynėje susiklosčiusios situacijos tenka išgyventi ir Jums.

Patirtą sukrėtimą iš dalies nulėmė ribota mūsų krašto politinė kultūra. Man metami nepagrįsti įtarimai, neišvengiamai vedė prie tokios prieštaringos dabartinės situacijos.

Šiandien tikriausiai ne laikas kalbėti apie tai, kas ir kiek atsa-kingas už šių dienų Lietuvos įvykius. Manau, kad Kristaus gimimo šventė mane įpareigoja visų pirma pradėti nuo savęs.

Todėl šią viltingą Kalėdų stebuklo išsipildymo valandą noriu palinkėti visiems tautiečiams taikos ir ramybės.

Taikos ir ramybės mane palaikantiems, ir tiems, kurie mane kritikavo ar siūlė atsistatydinti.

Kartu atsiprašau visų, kuriuos, pats to visai nenorėdamas, galbūt užgavau ar įžeidžiau.

Mielieji,

tiesa yra tokia brangi, kad dėl jos turime pereiti šį sumaišties širdyse ir prieblandos gamtoje tarpsnį.

Turime išverti mums visiems skirtą išbandymą. Tikiu, kad atsitiesime sustiprėję.

Todėl kviečiau Lietuvos žmones, o dabar kviečiu Jus, svetur gyvenančius tautiečius - kaip ir kiekvienais metais, su džiaugsmu laukime Didžiosios šventės.

Nuo seno Kalėdos - šeimos šventė. Pamirškime nuoskaudas ir palinkėkime vieni kitiems ramybės bei santarvės.

Būkime viena didelė, nors ir plačiai po pasaulį pasklidusi šeima.

Rolandas Paksas

Lietuvos Respublikos Prezidentas

SEIMAS PRAŠO JAV KONGRESO NENUTRAUKTI “LAISVOSIOS EUROPOS” FINANSAVIMO

Vilnius, gruodžio 23 d. (ELTA). Seimas kreipėsi į JAV Kongresą, prašydamas nenutraukti lietuviškų “Laisvosios Europos” radijo programų finansavimo dar bent vienerius metus.

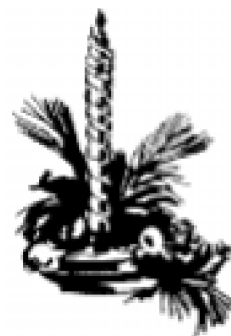
Už tokį Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcijos narės Rasos Juknevičienės pateiktą kreipimąsi balsavo 51 Seimo narys, 2 buvo prieš, 4 parlamentarai susilaikė.

Kreiptis į JAV Kongresą Seimas nutarė “matydamas, kaip rytuose nuo mūsų šalies informacinė erdvė vis labiau suvalstybinama”, taip pat “susirūpinęs, kad Lietuva dėl skverbimosi iš ten gali netekti savo informacinės erdvėsatsparumo, savarankiškumo ir objektyvios pusiausvyros”.

Lietuvos Seimas, kreipdamasis į JAV Kongresą, pažymėjo, kad labai vertina “Laisvosios Europos” lietuviškų radijo transliacijų vaidmenį atviros demokratinės visuomenės raidai Lietuvoje.

“Laisvoji Europa” tebėra reikalinga, nes demokratinės visuomenės raida tiek Lietuvoje, tiek į mus panašiuose kraštuose tebėra bręstanti, o žiniasklaida yra vienas svarbiausių veiksmų šios visuomenės brandoje”, - sakė iš Seimo tribūnos pateikdama dokumentą Seimo narė Rasa Juknevičienė. Jos nuomone, Seimo priimtas kreipimasis bus labai svarbus signalas iš Lietuvos Seimo.

Lietuvos Seimas, kreipdamasis į JAV Kongresą dėl “Laisvosios Europos” radijo, palinkėjo JAV parlamentarams ir amerikiečių tautai solidarumo ir laimingų Šventų Kalėdų.

**LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais
9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Prie Lietuvos Prezidentūros vieni smerkė prezidentą R. Paksą, tačiau kiti buvo už jį.

DU PAŠĖLĘ ROLANDAI (III)

Dar ne taip seniai rašiau apie vieną “Pašėlusį Rolandą”, kurį visi gerai pažįsta ir apie kurį visi turi savo nuomonę. Praėjus daugiau kaip pusantro mėnesio, nesibaiigianti Lietuvos krizė privertė mane vėl grįžti prie “Paksia-dos”. Kai kurie mane jau apvadino Pakso draugu: jeigu taip ir būtų (bet nėra) - tai joks prasižengimas, nes kol nėra nė vieno kaltinimo “šiurkščiai” įrodyta, mes visi galime turėti savo nuomonę, kuri gali pasikeisti tik tuomet, jeigu tie

Stasys Goštautas

įtarimai pasitvirtins. Dabar, t.y., jau trečią kartą, rašau ne apie vieną “Pašėlusį Rolandą”, bet apie du. Abu yra man gerai pažįstami (iš tikrųjų Vilniaus universiteto rektorius ir Greimo mokinys man yra artimesnis, kadaise viešėjęs mano namuose, ir nors ne visada sutinka mūsų nuomonės, visada viens kitą gerbiame).

Prieš porą dienų Rolandas Pavilionis, kultūringiausias,

nors nebūtinai mėgiamiausias mūsų Seimo narys, labai logiškai, kaip profesorius pasisakė prieš Pakso nukryžiovimą. Tai buvo per Lietuvos Televiziją, 4-tą kanalą, per programą “Pjūvis” (gruodžio 11 dieną). Nes tai, kas dabar vyksta Lietuvoje, galima pavadinti tik “raganų medžiokle”, bet nei aš, nei Pavilionis raganomis netikime, tad ir medžioklė yra tik simbolinė.

Ir kas tie medžiotojai? Lygiai taip pat, ar dar daugiau prasikalte, negu tariamai kalti-

namasis - jaunas ir nepatyręs - Prezidentas. Kas jaučiasi nekaltas, tegul meta pirmas akmenį!

Politikoje kai kurios klaidos yra nedovanotinos. Paksas, tik laimėjęs rinkimus, pareiškė, ko neturėjo pareikšti taip balsiai, kad visus privatizacijos milijonierius, naujus fabrikų savininkus, naujus pilių valdovus, pradėdant nuo Mažeikių fiasko architektų, reikia duoti į teismą, kitaip sakant, reikia jų įsigijimo teisėtumą išaiškinti per prokuratūras ir teismus. Nors Seimas jau pasirūpino, išleisdamas įstatymus, kurie garantuotų jų neliečiamumą, Paksas norėjo atsukti laikrodį atgal, kad nusi-kaltimams senaties nebūtų, ir išvalyti Lietuvą nuo tų visų buvusių KGB tarnų, labai patogiai pasidariusių mafijozais, kurie užplūdo Seimą, ministerijas, teismus ir tarptautinius koncernus.

Pašėlęs Rolandas tai turėjo daryti, bet neturėjo to sakyti. Panašiai daro Putinas Rusijoje. Bet jis juos pirma sukišo į kalėjimą. Rolandas leido jiems laisvai organizuoti sąmokslą ir jo klaidas išpūsti iki absurdo, nes tautai reikėjo aukos, o Pak-sas pasirodė labai žemaitiška atspari, nepasiduodanti auka...

Lietuvoje jau nedaug liko, ką privatizuoti; prieš porą dienų atėjo eilė alkoholio skan-

dalui - mūsų žymios “Alita” ir “Stumbras”. Ir vėl atrodo, kad legaliai pasisavino tie, kurie mažiausiai pasiūlė. Niekad nesužinosime, kiek litų gavo varžytinių valdžios atstovai. Bet spauda net jau neberašo, nes tai - nieko verta naujiena. Kiek Lietuvos turto buvo ir yra išdalinta neteisėtai, Paksas bandė suskaičiuoti - na, tai nedovanotina klaida, už kurią dabar reikia mokėti dividendus.

Atrodo, kad Lietuvoje niekam nėra įdomu teisybė - tegul tik Paksas atsistatydina ir palieka mus ramybėj. Nes juk ne teisybės atėjom ieškoti. Pakso teismas kaip tik gali būti pavojingas, nes duos progą iškelti visas tas privatizavimo nuodėmes, pensininkų pavogtą duonos kąsnį, vargšų sibirio-kų skurdų apleidimą, apiplėštų bankų istoriją (tarp kitko, M. Laurinkus buvo vienas iš tų bankų pareigūnų)... Visa tai yra nesvarbu, tegul tik prezidentas atsistatydina, kad mes toliau galėtume be jokių kliūčių privatizuoti tuos lietuvių įmonių likučius, kurie dar liko, ir aprūpinti savo anūkus iki trečios kartos. Skamba įtartinai, kad Pakso prezidentūra... vis tik kam tai kliudo.

Dėl Borisovo aferos. Sunku turėti nuomonę, kai negauni jokios tikros informacijos

(Nukelta į 6 p.)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

XXXIV

Tuomet valdžia vietoj bogtago vėl mėgina siūlyti sausainį. Šį kartą mėgina paveikti visuomenę per religinių bendruomenių hierarchiją. Kovo 20 d. LSSR Ministrų tarybos rūmuose įvyksta jos susitikimas su LKP CK ir vyriausybės vadovais, kad patrauktų dvasininkiją savo pusėn. Tačiau ir šiuo atveju tiek LKP CK, tiek kita Respublikos valdžia vengė aiškiau parodyti savo požiūrį į tą Lietuvos suverenitetą. Beje, apie LKP CK to meto “suvereniteto” sampratą galima spręsti ir iš sekretoriaus A.Brazausko laiško, paskelbto partinėje spaudoje kovo 23 d. tokiu gražiu pavadinimu - “**Tau, darbštusis Lietuvos žmogau**”. Jame rašoma: “Kovo 26-ąją bus renkami Tarybų Sąjungos liaudies deputatai, privalėsią įgyvendinti svarbiausią politinės reformos šalyje siekį: Taryboms - visą valdžią. [...] I mūsų pertvarkos pamatus padėta Lietuvos SSR Konstitucija. [...] Turime vadovautis politinė išmintimi, nuolat pamąstyti, kad imtume kelti tiek, kiek galime panešti, kad sykais

nesugriautume to, ką jau turime. [...] Pagrindinė mūsų nuostata - Lietuvos - lygiateisės sąjunginės respublikos - suverenitetas.”

LKP CK, respublikos valdžią turintieji nepasmerkė neostalininių jėgų, susibūrusių į ekstremistų susivienijimus kaip “Jedinstvo-Jedność-Vienybė”, tų, kurie viešai ragino veikti prieš nepriklausomos Lietuvos atkūrimą, prieš lietuvių kalbos valstybinį statusą ir kt. Todėl ir 1989 m. kovo 26 d. rinkimus į SSRS liaudies deputatus daugiausia laimėjo tik Sąjūdžio remti kandidatai. Ir pats LKP CK sekretorius A.Brazauskas buvo išrinktas tik todėl, kad dėl jo Sąjūdis nutarė paaukoti vieną savo lyderių - A.Juozaitį: jis paskutiniu momentu atsisakė balotiruotis į deputatus A.Brazausko labui.

Priešrinkiminė kova išryškino susiskirstymą į keturias grupes tiek pačiame LKP CK, tiek apskritai LKP: **pirma** - stagnatoriai, neostalinistai. Visus demokratėjimo ir viešumo procesus jie laikė tik netvarkos pasireiškimais, išėitis jiems

tebuvo - “tvirta ranka”, jie nepripažino, kad reikia demokratinti ir pačią partiją, terėmė vadinamojo “demokratinio centralizmo” sustiprinimą; **antroji** - tai kompromiso šalininkai. Jie sutiko, kad demokratinį pertvarkymų reikia ir valdymui, ir pačiai partijai, bet nesutiko, kad partija turėtų atsakyti “vadovaujančios” statuso. Lietuvos suverenitetas - tik ekonomikoje, kultūroje, bet ne politikoje; **trečioji** - tai tie, kurie suprato, kad Lietuvos nepriklausomybę greičiau bus įmanoma atkurti, jeigu ir LKP sieks to, jei bus nebevadovaujama iš Kremliaus; **ketvirtoji** - tie, kurie iš viso netikėjo, kad įmanoma LKP pertvarkyti, paversti ją lietuvių tautos valios reiškėja, kad neįmanomas tikrasis Lietuvos suverenitetas, kol neišvesta sovietų armija, kol tebėra tokia represinė sistema kaip KGB.

Pirmajai, iš dalies antrajai grupėms priklausė daugiausia senoji nomenklatūra, senieji TSKP nariai. Jie sudarė apie 10-15% visų LKP narių. Atsižvelgus į tai, buvo toliau rengiami SSRS Lietuvos partinės

OMON'o grupuotės nužudyti Medininkų pasienio posto pareigūnai. Medininkai, 1991.07.29.

organizacijos pertvarkymo projektai. Susilaukta pritarimo iš partijos Vilniaus miesto Lenino rajono komiteto (sekretorė J.Gagilienė); nutarimą dalyvauti sprendžiant LKP statuso klausimus 1989 m. sausio 28 d. priėmė partijos Kauno miesto Požėlos rajono komitetas: “Nuo to, - rašoma nutarime, - kokią visuomeninę poziciją užims kiekvienas komunistas, pirminė partinė organizacija, partiniai komitetai, iš tikrųjų priklauso Lietuvos ateitis.” Prie partijos Vilniaus m. Lenino rajono komiteto tuo metu buvo sudaryta “**LKP statuso**” komisija. Gegužės 26 d. to paties rajono partijos organizacijos plenumo buvo nagrinėti kai kurie “LKP statuso” klausimai. Tačiau esminių pasiūlymų nebuvo pateikta: LKP toliau lie-

kant SSKP sudėtyje, tik siūloma formuoti SSKP CK pariteto principu; kai kurie LKP statuso klausimai buvo nagrinėti balandžio 10 d. Vilniaus universitete vykusioje konferencijoje “Lietuvos komunistų partija: istorija, nūdienu, ateitis”. Konferencija priėmė nutarimą: “[...] **LSSR Konstitucijos projekte numatyta** įteisinti Tarybų Lietuvos politinį, ekonominį, kultūrinį suverenitetą TSRS federacijoje. [...] Keičiantis respublikos statusui lenininės sąjunginių respublikų federacijos linkme, privalo keistis ir šian-dieniniai partijos organizavimo principai, LKP turi tapti savarakiškos respublikos politinės sistemos dalimi [...]” Iš tikro nutarimo mintys sutapo su LKP CK iki tol skelbtomis mintimis.

(Bus daugiau)

LIETUVOJE RENGiami SMOGIKAI

Vilnius, gruodžio 22 d. (BNS) Prezidentas Rolandas Paksas kuria antivalstybinės prosovietinės visuomeninės organizacijos “Jedinstvo” analogą, kuris naudoja bolševikinės spalio revoliucijos lozungus, teigia opozicinės Tėvynės sąjungos - konservatorių frakcijos Seime seniūnas Andrius Kubilius.

“Šeštadienį vykęs nesankcionuotas mitingas ir jame sakytos kalbos, kad Lietuvoje buvo per mažai šaudyta, turi būti įvertinti visu griežtumu. Turi būti užkirstas kelias tiems, kurie galvoja, jog Lietuva negali apsiginti nuo tokių grasinimų, nuo tokių “Jedinstvo” judėjimų, nuo tokių nesankcionuotų mitingų”, - Seime surengtoje spaudos konferencijoje sakė parlamentaras.

A. Kubilius komentavo gruodžio 20 d. Vilniuje vykusį visuomeninio judėjimo “Už prezidentą ir teisingą Lietuvą” steigiamąjį suvažiavimą, kurio metu buvo surengtas nesankcionuotas R. Pakso rėmėjų mitingas. Tarp maždaug trijų tūkstančių mitinguotojų, be įvairių radikalių visuomenės veikėjų, buvo ir praėjusio dešimtmečio pradžioje veikusios prosovietinės visuomeninės organizacijos “Jedinstvo/Vienybė” lyderis Valerijus Ivanovas, kuris buvo nuteistas ir kalėjo už antivalstybinę veiklą.

A. Kubilius pažymėjo, kad “prezidento R. Pakso veikla niekuo nesiskiria nuo išdavystės. Tokia jo veikla Lietuvos strateginiams tikslams - integracijai į ES ir NATO - iškelia rimtus pavojus”. Jis išreiškė susirūpinimą tuo, kad R. Pakso rinkimų kampanijos finansinis rėmėjas Jurijus Borisovas ruošia smogikus Lietuvos teritorijoje. *Lietuvos rytas* rašė, kad bendrovės “Avia Baltika” vadovas J. Borisovas, pasitelkdamas karinio rengimo ir psichologijos specialistus iš Rusijos, vasaros stovyklose Trakų rajone rengia jaunuolių grupes. “Seimo nacionalinio saugumo komitetas turi nedelsiant ištirti publikaciją. Mums tik to betrūksta, kad naujoji “Jedinstvo” organizacija yra apsirūpinusi keliais tūkstančiais smogikų”, - sakė A. Kubilius.

Socialdemokratas Vytenis Andriukaitis, vertindamas prezidento šalininkų mitingą, palygino jį su praėjusio dešimtmečio pradžios įvykiais Lietuvoje. “Šie įvykiai pamokė Lietuvos žmones, ką reiškia, kai radikalai sukelia sumaištį, pasėja baimę, neviltį ir pjauna vaisius, visuomenė patenka į krizę”, - sakė jis ir nuogastavo, kad “besitęsianti prezidento sukelta krizė neperaugtų į gilesnę visuomenę destabilizuojančią veiklą”.

Mitingo dalyviai priėmė rezoliuciją, kurioje reikalauja “nutraukti šamokslą” prieš prezidentą Rolandą Paksą ir siūlo surengti referendumą dėl prezidento galių sustiprinimo.

DU PAŠĖLĘ ROLANDAI (Atkelta iš 5 p.)

apie jį. Kiek girdėjau, neatrodo labai garbingas žmogus, bet... Gal tai žiniasklaidos padaras, kur ne visada supranti, ar čia fikcija, ar naujiena? Kaip pavyzdžiui, *Lietuvos ryto* tariamas pokalbis su Borisovu, skelbtas š.m. gruodžio 9 dieną. Ar tas pokalbis tikrai įvyko? Ar tikrai viskas ten taip ir buvo? Kas tai galėtų patikrinti? Įrodyti? Kokia teise fikcija pasidarė naujiena, sumaišyta su propaganda? Žurnalistų pirma pamoka kurią, atrodo, žiniasklaida visai pamiršo, yra informuoti, o ne varyti propagandą - skaitytojai moka už naujienas, mafija - už propagandą.

Dėl Lietuvos pilietybės. 850 asmenų ją gavo legaliai, dekreto forma, kartais per porą dienų, kaip mano atveju. Man truko dvi dienas gauti/atgauti Lietuvos pilietybę, be jokių įrodymų, tik dėka mano pavardės ir prezidento Brazausko malonės. Ar dabar irgi reikėtų patraukti prezidentą į teismą? Aišku, aš - ne Borisovas, bet jeigu jau ieškoti priekabių, tai aš esu tikras, kad surastume jų pas visus buvusius ir esamus prezidentus.

Apkalta prezidentui Paksui jau įsibėgėjo. Kas teis? Ar tie teisėjai, su kuriais susiję skandalai nuaidėjo per visą Lietuvą? Kurie ėmė kyšius ir elgėsi

kaip mafijos palikuoniai? Kurie supolitizavo teismus? Aš nežinau, kaip mes stosime į ES ir NATO, neturėdami švarios trečios jėgos, t.y., padorių teisėjų ir teismų. Ir čia Paksas norėjo valyti, bet, aišku, negalima liesti šventos karvės. Lietuvoje yra gerų teisėjų, puikių teisės žinovų, bet ar jie bus prileisti prie tų apkaltos punktų aiškinimo?

Ar užteks likviduoti tik Paksą? Paskui reikės likviduoti teisėjus, kurie neteisė, nusipirktus garbės konsulus, ambasadorius, kurie varo asmenišką biznį su Rusija net tolimoj Argentinoj. Kur padėsime tašką? Gera! sako Pavilionis, jeigu tik likviduosim Paksą, bet neieškosim teisybės, tai užsikrausim tokią bėdą ant savo galvos, kad neužteks šimto metų išsivalyti nuo gėdos. O tuos šešis “šiurkščius” punktus, greitosiomis pagamintus Seimo komitete, reikėtų už-

kasti šimtui metų, kaip sakė Pavilionis, tik ne Vilniaus universiteto bibliotekoje, kad po šimto metų mūsų anūkai ir proanūkiai paskaitytų, kokie protingi buvo jų seneliai ir prose-neliai.

Aš sutinku su keletu protin-gai mąstančių lietuvių, kad Paksas neturi ir negali atsistatyti, ir visi tie, kurie reikalauja jo atsistatydinimo, turėtų rimtai pagalvoti, kokia bus ne jų, bet Lietuvos ateitis. Todėl esu prieš Pakso pasitraukimą ir rizikuosiu eiti iki prezidento apkaltinimo, kad būtų proga išvalyti visą tą užmaskuotą purvą, pasislėpusį po “paksiada”. Turime nepaprastą progą išvalyti ne tik prezidentūrą, bet ir visą Lietuvą - būtų nesąmoninga neišnaudoti tokios progos. Antra vertus, Paksui pasitraukus, prezidentūros prestižas bus taip sumažintas, kad nežinau, kas po to benorės būti Lietuvos prezidentu...

Prezidentūros rūmai apšviesti dėl mūsų malonumo bei džiaugsmo.
A.V. Matulionio nuotr.

Savanoriai buvo tie tikrieji patriotinės dvasios įkvėpėjai būsimai Lietuvos kariuome-nei. Kitais žodžiais, jie sudarė pagrindą Lietuvos kariuomenės įkūrimui.

Kas tikrumoje yra tie narsuoliai, kurie vidinio postūmio padirginti, neraginami ir neverčiami karo metu stoja į kariuomenę savanoriu? Jie lygintini su tais, kurie didžiulio gaisro metu, nebodami mirties pavojaus, šoka į liepsnojantį pastatą išgelbėti žūstantį žmogų. Karys savanoris yra asmuo, kuris savo noru, neraginamas ir neverčiamas, ima ginklą į rankas ir atstato savo krūtinę priešui. Kitais žodžiais, jis išeina savo kraštą nuo priešo užpuolio apginti. Savanoris, stodamas į kovotojų gretas gerai žino, kad priešo ginklas į jį atsuktas ir jis kiekvienu momentu gali nuo priešo kulkos mirti. Tokie buvo mūsų nepriklausomybės karo savanoriai- jie nepaisė jokių pavojų, nes meilė gimtajai žemei nugalėjo visas baimes. Deja, mes retai apie tai rimčiau pagalvojame.

Lygia greta minime ir Lietuvos partizanų sąjudį okupacijų metu. Lietuvos partizanas neišėjo į mišką pagrybauti

ar uogų pasirinkti, bet to meto partizanai, kurių daugumą sudarė buvę karininkai ir kareiviai, buvo grynai neapykantą ir tautos valią išreiškianti ginkluota pajėga, siekianti priešo sunaikinimo ir tautos laisvės. Raudonieji juos vadino banditais, mes juos vadiname didvyriais. Jie yra tikrieji mūsų tautos didvyriai ir jų kiekvienas vertas Vyčio kryžiaus!

Lietuvos vyrai, patyrę raudonųjų siautėjimą sovietų okupacijos metu, pajuto nenumaldomą pagiežą okupantui ir tuo jausmu širdyje išskubėjo į miškus partizanauti. Jų gretas sudarė įvairių profesijų ir amžiaus vyrai: karininkai, studentai, tarnautojai, ūkininkai, darbininkai, buvo net kunigų. Ir moterys partizaninėn veiklon įstojusios buvo ne tik ryšininkės ir slaugės, bet ir aktyvios kovotojos su ginklu rankoje. Jų buvo šimtai: motinų, žmonių, seserų, mylimųjų.

NEUŽMIRŠKIME MŪSŲ KARIUOMENĖS

Karolis Milkovaitis

V

Partizanai buvo ta tautos pasipriešinimo pajėga, kuri nedviprasmiška ginklo kalba bylojo priešui, kad jis Lie-

Lietuvos jaunieji šauliai padeda ugdyti sąmoningus nepriklausomos valstybės piliečius.

A. Pliadžio nuotr. Trimitas

tuvoje yra nepakenčiamas įsibrovėlis ir kad už kiekvieno krūmo, už kiekvieno kupsto jo laukia lietuvių partizano kulka. Šis partizaninio pasipriešinimo laikotarpis, ypač antrosios raudonųjų okupacijos metu, išsiskiria savo platumu bei ištvermingumu ir žuvusiųjų gausumu. Statistinių žinių duomenimis, per daugiau kaip dešimtmetį nuo priešo ginklų ugnies žuvo apie 50,000 Lietuvos geriausių sūnų, partizanų. Į tą skaičių įeina kovos lauke žuvę, NKVD rūsiuose nukankinti, viešai pakarti ir kitose aplinkybėse žuvę.

Partizanų vadovybę daugiausia sudarė mūsų kariuomenės buvę karininkai. Asmuo, stodamas į partizanų gretas žinojo, kad jo, kaip partizano, amžiaus vidurkis buvo tik apie dveji metai. Bet tas jų nebaidė. Kad nebūtų jokių nesusipratimų, pačių partizanų buvo nustatyta griežta bendra taisyklė,

būtent: partizanais gali būti tik lietuviai - vyrai ir moterys, be amžiaus skirtumo, aukštos moralės, narsūs, ryžtingi, niekuomet praeityje nesusiteršę prieš lietuvių tautą ir besąlygiškai siekiantys visiškos Lietuvos laisvės. Stojantys į partizanų dalinį turėjo duoti priesaiką, kuri šitaip skambėjo: “Pri-siekiu visagalio Dievo aki-vaizdoje, vardan kritusių brolių už Lietuvos laisvę ir Nepriklausomybę uoliai dirbti Nepriklausomos Lietuvos atstatymo darbą, negailėdamas nei jėgų, nei gyvybės, griežtai vykdyti vadovybės įsakymus, didžiausioje paslapyje laikyti veikimą, nesidėti su priešu ir viską pranešti viršininkams. Man yra žinoma, kad už šios priesaikos sulaužymą būsiu baustas mirties bausme. Tai ką pasižadu tegul Dievas man išlaikyti padeda.”

Pasižadėjimą davęs partizanas negalėjo iš organizacijos išstoti iki bus iškovota Lietuvai Nepriklausomybė. Garbė mūsų partizanams!

(**Pabaiga.** *Spausdinome kiek sutrumpintą kalbą, skaitytą per Kariuomenės šventės minėjimą Los Angeles 2003 m. lapkričio 23 d.*)

A.L.T.S-gos suvažiavime Čikagoje "Vilties" d-jos pirm. Algirdas V. Matulionis, Stasys Goštautas ir A.L.T.S-gos Bostono skyr.pirm.Romas Veitas. Zigmo Degučio nuotr.

PARODOJE - BRAZDŽIONIO RANKRAŠČIAI, BIBLIOTEKA IR KAKLARAIŠČIŲ KOLEKCIJA

Maironio lietuvių literatūros muziejuje Kaune rengiamoje Bernardo Brazdžionio parodoje bus eksponuojama šio didžiojo Lietuvos poeto palikimo dalis - paveikslai, baldai, suvenyrai, spauda, dalis memorialinės bibliotekos, fotografijos, rankraščiai ir net kaklaraiščių kolekcija.

Gyvendamas Los Angeles, B. Brazdžionis sukaupė didžiulį archyvą, kurį norėjo perduoti Lietuvai. Kultūros ministerijos ir poeto artimųjų iniciatyva 2003 metų rugpjūčio mėnesį didžioji siunta buvo laivu pargabenta į Lietuvą ir perduota muziejui.

B. Brazdžionio palikimą

sudaro apie 30 tūkstančių eksponatų. Tai - keletas tūkstančių memorialinės bibliotekos knygų (poetas buvo sukaupęs visas Lietuvoje ir išeivijoje išleistas knygas), tūkstančiai laiškų, rankraščių, dokumentų, fotografijų. Kartu atsiųsta dalis rašytojo kabineto baldų: knygų lentynos, darbo stalas su kėde, taip pat įvairūs svetainės baldai, stalinės lempos, suvenyrai, medžio drožiniai, buities smulkmenos. Į Lietuvą taip pat atvežta vertinga paveikslų kolekcija - K.Šimonio, J.Rimšos, J.Bagdono, V.Kasiulio, V.Petravičiaus, V.K.Jonyno, D.Tarabildienės, I.Brazdžionienės, P.Augiaus, R.Arbeitės

ir kitų dailininkų darbai. Poeto šeima perdavė ir Bern. Brazdžionio valstybinius apdovanojimus.

Poetas, literatūros kritikas, redaktorius, kūrybą vaikams pasirašinęs Vytės Nemunėlio slapyvardžiu B. Brazdžionis už nuopelnus Lietuvos literatūrai, kultūrai, laisvės kovai apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino I laipsnio bei Šv. Grigaliaus Didžiojo Riterių Komandieriaus ordinais, jam suteiktas Pasvalio ir Kauno miestų garbės piliečio vardas, Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaro vardas.

Iš www.DELFI.lt

SKANDALO STATISTIKA: 7 IKITEISMINIAI TYRIMAI, PER 20 SKUNDŲ

Generalinė prokuratūra ir kitos teisėsaugos institucijos šiuo metu atlieka net 7 ikiteisminius tyrimus, kurių aplinkybės susijusios su vadinamuoju Prezidentūros skandalu. Be to, nuo skandalo pradžios Generalinei prokuratūrai jau adresuota per dvi dešimtis įvairių skundų ir jų daugėja kiekvieną dieną.

Dalį iš generalinio prokuroro Antano Klimavičiaus sušauktųjų ikiteisminių tyrimų atlieka Valstybės saugumo departamentas bei teritorinės prokuratūros, tačiau visą darbą koordinuoja Generalinė prokuratūra.

Pirmasis tyrimas - slapto naudojimo pažymos išspausdinimo specialiam *Respublikos* dienraščio priede "Šamokslas" - pradėtas šių metų lapkričio 1 dieną. Šį tyrimą atlieka VSD.

Toliau seka garsioji galimų verslininko Juriiaus Borisovo grasinimų prezidentui R. Paksiui byla, kurią tiria Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamento pareigūnai.

Trečiasis tyrimas - dėl vals-

tybės paslaptį sudarančių žinių galimo paskleidimo, kai verslininkei Renatai Smailytei neva tapo žinomas pažymų apie potencialius privatizuojamų alkoholio įmonių pirkėjus turinys.

Ketvirtasis tyrimas - dėl bendrovės "Aviabtika" darbuotojų organizacinių veiksmų ir ketinimo užsiimti karinės bei dvigubos paskirties sraigtasparnių detalių tiekimu Sudano gynybos ministerijai iš Rusijos.

Penktasis tyrimas - dėl galimo valstybės tarnautojų - Prezidentūros, teisėsaugos pareigūnų - neteisėto kišimosi ir spaudimo sprendžiant turtinius UAB "Žemaitijos keliai" akcijų valdymo ginčus ir atliekant UAB "Šiaulių plentas" veiklos patikrinimus.

Šeštasis tyrimas - dėl Valsybės sienos apsaugos tarnybos Lazdijų ir Pagėgių rinktinių vadų galimo piktnaudžiavimo, be eilės praleidžiant per sieną netikrintas transporto priemonės.

Septintasis tyrimas pradėtas pagal Seimo laikinosios komisijos pateiktą medžiagą dėl buvusio Prezidento patarėjo Re-

migijaus Ačo galimo kišimosi į Kelmės rajono policijos pareigūnų veiklą.

Kaip teigia generalinis prokuroras, į daugelį prokuratūrai adresuotų skundų jau atsakyta pagal Operatyvinės veiklos įstatymą arba Valstybės paslapties įstatymą, kiti tebėra nagrinėjami. "Manau, tokių skundų srautas dar nesibaigė. Jaučiu, kad grįžęs po Kalėdų rasiu ant savo stalo dar kokią dešimtį", - *Eltai* sakė generalinis prokuroras A. Klimavičius. Jis neslepia, kad šių skundų sraute yra visiškai kvailių, net juokingų. "Kokia čia provokacija, jei Seimo frakcijų pašto dėžutėse atsirado tualetinio popieriaus? Kokie čia gali būti tikrinimai? Jei provokacija politinė, tai tegul ją politinėmis priemonėmis ir sprendžia." Jis teigė galįs tik apgailėstauti, kad minėto skundo autoriai nesuprato humoristinio pareigūnų pasiūlymo - tualetinio popieriaus perteklių atvežti į prokuratūrą, jeigu Seime jo susikaupė per daug.

KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR ARTĖJANČIŲ 2004-JŲ METŲ PROGA SVEIKINAME DIRVOS REDAKCIJĄ, ADMINISTRACIJĄ, BENDRADARBIUS IR SKAITITYTOJUS.

Tegul Kalėdų dvasia ryškina ir laimina asmeniškų ir visuomeninių siekių, o jubiliejiniai Lietuviškos Spaudos Atgavimo Metai testiprina mūsų ryžtą tausoti ir plėtoti kalbamąjį ir rašytąjį lietuvišką žodį.

*Vaiva Vėbraitė-Gust
JAV LB Krašto Valdybos Pirmininkė*

LIETUVIŠKOS PERIODIKOS KATALOGAS

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras jau daugiau kaip 20 metų renka lietuvišką periodiką (Pasaulio lietuvių archyve jau daugiau kaip 50 metų kaupiama periodika). Kas yra periodika? Tai laikraščiai, žurnalai ir kiti leidiniai, kurie reguliariai išleidžiami. Per minimus 50 metų LTSC/PLA surinko daugiau kaip 2,300 pavadinimų lietuviškos periodikos leidinių rinkinių. Tai turbūt didžiausias lietuviškų periodinių leidinių rinkinys pasaulyje.

Prieš porą metų paaiškėjo, kad lietuviai beveik nebeturi daugiau savo namuose senų lietuviškų periodinių leidinių, o jeigu turi, tai nenori su jais skirtis. Todėl 1999 m. su Lietuvių Fondo parama pradėtas ruošti periodinių leidinių katalogas. Darbas atrodė paprastas, bet po trejų metų atrodė kitaip. Vienas dalykas yra visiškai aiškus - niekas neturi mūsų periodikos visų komplektų; nei laikraščių leidėjai, nei žurnalų redakcijos, nei kolekcionieriai.

Rengdami katalogą pradėjome tikrinti JAV pagrindinių bibliotekų katalogus. Pirmiausia, žinoma, *Library of Congress*. Pasirodė, kad jie ne visiškai žino, ką turi, negali net tiksliai pranešti, kokius lietuviškos periodikos pavadinimus turi, sumaišo periodiką su knygomis. Labai gerai tvarkosi *University of Chicago Center for Research Libraries*, kurie rimtai pristato 30 lietuviškos periodikos rinkinių. Gerai tvarko *Kent State University* biblioteka, *University of Pennsylvania* biblioteka, *New York Public Library* ir *University of Pittsburgh* biblioteka. Visų šių bibliotekų lietuviški periodiniai leidiniai yra nurodomi Lituanistikos tyrimo ir studijų centro periodinių leidinių kataloge.

Kaip retesnius periodikos leidinius gauti LTSC, kad galėtume užbaigti ar kiek galima daugiau periodikos katalogą papildyti? Yra daug žmonių, visuomenės ir kultūros veikėjų, kurie namuose turi pavienių senųjų leidinių ar įrištus komplektus - nei jiems, nei kam kitam jau nesvarbius, jei nebus suderinti ar sujungti su archyvų komplektais, kad pagaliau mes bendromis jėgomis galėtume surinkti, sukomplektuoti ir turėti vienoje vietoje išbaigtus lietuviškų periodinių leidinių rinkinius.

"Partizaniški" veiksmai išsiunčiant periodiką (nepasitikslinus, ar ji turima išeivijos archyvuose) į Lietuvą gimnazijoms, pradžios mokykloms, kaimų bibliotekoms kenkia archyviniam darbui. Labai gerai dalintis ir skleisti medžiagą mokykloms, skaitykloms, ypač rečiau leidinių gaunančioms kaimo mokyklų bibliotekoms. Tačiau ką daryti, jeigu siuntose yra būtent tas leidinio numeris ar egzempliorius, kurio neturi joks archyvas, muziejus ar biblioteka?

Išeivijoje visom prasmėm (istorine, archyvine, muziejine, dokumentine ir t.t.) svarbu, kad šie periodiniai leidiniai būtų siunčiami į Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą, kuris, patikrinęs rinkinius, mielai pasirūpins jų persiuntimu į M. Mažvydo biblioteką, o ji siunčia į Kauno, Panevėžio, Šiaulių, Klaipėdos bibliotekas. Pavyzdžiui, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro 2002 m. gruodžio mėn. periodikos siuntoje M. Mažvydo bibliotekai buvo daugiau kaip 100 pavadinimų periodikos rinkinių ir pavienių dublikatinių leidinių, kurių bendras svoris - 2,155 svarai.

Daug kas džiaugiasi, kai spaudoje pasirodo pranešimai, kad vienas ar kitas žmogus ar pagrindinės organizacijos išsiunčia siuntas knygų ir archyvų į Lietuvą. Mes į šiuos pranešimus reaguojame kaip į praradimą ar skaldymą vertingos archyvinės medžiagos, kuri buvo sukurta išeivių ir dokumentuoja veiklą Amerikoje. Tokie žygiai nepasitarus nepadeda nei moksliniam darbui, nei mūsų išeivijos istorijos ir kultūros išsaugojimui. Pilną periodikos katalogą galite pasižiūrėti Lituanistikos tyrimo ir studijų centro interneto puslapyje.

Kviečiame aplankyti Lituanistikos tyrimo ir studijų centro interneto svetainę www.lithuanianresearch.org ir sužinoti daugiau informacijos apie mus.

Skirmantė Miglinienė, LTSC archyvų direktorė

LIETUVA IR PASAULIS

SIŪLOMA PAPILDYTI KONSTITUCIJĄ

Dėl būsimos Lietuvos narystės Europos Sąjungoje siūloma papildyti Lietuvos Konstituciją Konstituciniu aktu “Dėl Lietuvos Respublikos dalyvavimo Europos Sąjungoje”.

Šiame Seimo vicepirmininko Vytenio Andriukaičio pristatytame projekte, kuriam Seimas pritarė po pateikimo, reglamentuotos principinės konstitucinės Lietuvos dalyvavimo ES nuostatos. Konstitucinio akto projekte kalbama apie valstybės institucijų dalies kompetencijos patikėjimą ES institucijoms ir dalijimąsi atsakomybe už bendrai priimtus sprendimus apimtimis, apibrėžta ES grindžiančiose sutartyse. Šiame projekte numatytas įgaliojimų suteikimas Vyriausybei ES teisės aktų leidyboje ir jo įgyvendinimo kontrolė. Dokumento projekte nustatytas ES teisės normų tiesioginis taikymas ir šių normų viršenybė teisinės kolizijos tarp ES teisės normų ir Lietuvos teisės normų atveju, taip pat Vyriausybės sprendimų dėl ES reikalų priėmimo tvarka.

V. Andriukaičio nuomone, pasirinkta Konstitucijos papildymo Konstituciniu aktu “Dėl Lietuvos Respublikos dalyvavimo Europos Sąjungoje” forma leis išvengti tiesioginės intervencijos į Lietuvos Konstitucijos tekstą, akcentuotų šalies narystę ES, kaip tam tikrą unikalų reiškinį, bei pabrėžtų abiejų sistemų - Lietuvos teisės ir ES teisės - ypatingą santykį. Pasak jo, ši forma taip pat leistų Konstitucijoje įprasminti Lietuvos piliečių valią, pareikštą šiais metais gegužės 10-11 dienomis įvykusiame referendumе dėl narystės Europos Sąjungoje.

V. Andriukaitis sakė, kad priėmus šį dokumentą reikės papildyti Seimo Statutą, Vyriausybės įstatymą ir dar 34 teisės aktus. Jis pažymėjo, kad Konstitucijos papildymo projektui yra pritarusi parlamentinė Konstitucijos pataisų rengimo komisija, ji savo parašais parėmė visų Seimo frakcijų seniūnai.

NATO INFORMACIJA NĖRA RIBOJAMA

Vilnius, gruodžio 23 d. (ELTA). Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius neigia pasirodžiusius pranešimus, esą dėl Lietuvoje vykstančio prezidentinio skandalo pradėta riboti NATO teikiama informacija ir dėl to Lietuva galinti tapti antraruše sąjungos nare. Šias prielaidas ministras paneigė po susitikimo su prezidentu R. Paksu. Kartu su ministru susitikime su šalies vadovu dalyvavo septyni karo atašė, atstovaujantys Lietuvai 21-oje Europos valstybėje.

“Jokių apribojimų informacijai nėra. Kokie jos srantai buvo, tokie ir yra”, - sakė L. Linkevičius. Kartu ministras pabrėžė, kad atsainiai į šį dalyką negalima žiūrėti, nes informacijos apsauga yra vienas svarbiausių būsimos narystės NATO išipareigojimų.

“Tame klube, kuris vadinasi NATO, informacijos srantai - didžiuliai. Ir tai atsakomybė ne tik už savo šalies, bet ir kitų valstybių paslaptis”, - sakė L. Linkevičius. Anot jo, į informacijos nutekinimą aljanse labai jautriai reaguojama, nusižengusių laukia informacijos ribojimas.

“NATO vadovybė šiuo metu, kaip ir anksčiau, Lietuvą laiko solidžia partnere, solidžios demokratijos valstybe. Tai reiškia, kad ja pasitikima, kad pasitikima Lietuvos institucijomis, tikimasi, kad jos kaip galima greičiau išspręs šią problemą”, - sakė krašto apsaugos ministras, aiškindamas NATO vadovybės poziciją dėl kilusio skandalo.

L. Linkevičius taip pat dar kartą pakartojo, kad nepagrįsti kaltinimai šaliai gali sukelti partnerių nerimą. Prie tokių nepagrįstų kaltinimų ministras priskyrė teiginius, esą Lietuva remia teroristines valstybes, prekiauja ginklais ir panašiai.

“Nėra jokios Lietuvos valstybės paramos nei finansais, nei ginklais teroristinėms valstybėms”, - pabrėžė jis. Ministro nuomone, šalyje vykstantys demokratiniai procesai padės teisingai ir greitai atsakyti į visus su skandalu susijusius klausimus.

GERIAUSI PASAULIO SPECIALISTAI KONSULTUOJA VILNIAUS MERĄ

Sostinės mero Artūro Zuoko kvietimu konsultuoti dėl Vilniaus ir visos Lietuvos perspektyvų Vilniuje svečiuojasi vienos geriausių pasaulyje konsultacinės įmonės “Roland Berger Strategy Consultants” specialistai. Garsi tarptautinė kompanija įvertins dabartinę Lietuvos situaciją ir pateiks siūlymus, kaip sukurti veiksmų planą, kaip realiai įgyvendinti “popierines” strategijas, kaip Vilniui ir Lietuvai apibrėžti savo išskirtinumą ir tapti konkurencinga valstybe pasaulio kontekste.

“Lietuva privalo būti lygiavertė pasaulio valstybė. Tam reikia pasitelkti geriausius specialistus - tiek mūsų šalies, tiek pasaulio. Kiekvienas lietuvis turi jaustis visaverčiu piliečiu ir gyventi gerai, nepriklausomai, kur jis gyvena - mieste, miestelyje ar kaime. Todėl mums būtini pasaulinio lygio konsultantai, sėkmingai įgyvendinę savo projektus Airijoje, Pietų Afrikos Respublikoje, Čilėje, Singapūre ir kitose šalyse”, - teigia Vilniaus meras A. Zuokas.

LGITIC inf.

LIETUVA PASIRENGUSI SPRĘSTI EUROPINĖS DIPLOMATIJOS UŽDAVINIUS

Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis.

Vilnius, gruodžio 23 d. (ELTA). Pirmieji Lietuvos dalyvavimo Europos Sąjungos (ES) institucijų veikloje rezultatai aptarti Užsienio reikalų ministerijoje vykusiame derybų dėl narystės ES delegacijos posėdyje.

Posėdyje, dalyvaujant derybinių darbo grupių vadovams, derybų delegacijos koordinacinės grupės nariams, Vyriausybės, Seimo ir Prezidentūros atstovams, derybų dėl narystės ES delegacijos vadovas užsienio reikalų ministras Antanas Valionis padėkojo derybų delegacijos nariams už visą darbą nuo 1999 metų ir pasveikino juos sėkmingai pradėjus laikinąją perėjimo į narystę ES procedūrą.

Pasak ministro, siekiant efektyviai atstovauti nacionali-

niams interesams, svarbu ne tik tinkamai susiderinti pozicijas viduje, bet ir nuosekliai joms atstovauti Briuselyje, Lietuvai aktualius klausimus kelti visose ES darbo grupėse bei komitetuose, prireikus - ir aukščiausio lygmens.

Kaip sėkmingo Lietuvos interesų atstovavimo pavyzdį A. Valionis įvardijo tai, jog Lietuvos pateikti geležinkelio “Rail Baltica” bei elektros tilto tarp Lietuvos ir Lenkijos projektai buvo įtraukti į ES prioritetinių transeuropinių tinklų projektų sąrašą.

Ministras pabrėžė, kad kitais metais Lietuvos, jau kaip tikrosios ES narės, laukia atsakingos derybos dėl ES konstitucinės sutarties, kitos finansinės perspektyvos, ekonomikos augimo iniciatyvos,

taip pat dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės stiprinimo, ES išorinės politikos prioritetų, įskaitant ES santykius su naujaisiais kaimynais apibrėžiančią “Platesnės Europos” iniciatyvą.

Ministras vylėsi, kad 2004 metus Lietuva pasitiks su dar geresniais rezultatais ir nuo įstojimo į ES dienos nacionaliniai Lietuvos interesai bus tinkamai atstovaujami Briuselyje bei kitose ES valstybių narių sostinėse.

“Lietuvos diplomatinis korpusas per pastaruosius metus pakankamai subrendo, kad nuo kitų metų gegužės 1 dienos galėtų užtikrinti svarbiausius Lietuvos interesus ES institucijose. Esame pasirengę spręsti europinės diplomatijos uždavinius”, - teigė A. Valionis.

Pasak Užsienio reikalų ministerijos pranešimo, pasirašius Stojimo į ES sutartį, Lietuvos atstovai nuo balandžio 16 dienos stebėtojų teisėmis dalyvauja ES institucijų, jų parengiamųjų darbo grupių veikloje. ES veikia maždaug 650 darbo grupių ar komitetų, kurių dauguma priklauso ES Tarybai ir Europos Komisijai. Kiekvieną savaitę ES institucijose vidutiniškai įvyksta daugiau nei 50 darbo susitikimų, kuriuose stebėtojų teisėmis gali dalyvauti ir stojančiųjų į ES valstybių atstovai.

Nuo 2002 metų gruodžio 19 dienos Lietuva kartu su kitomis derybas dėl narystės ES baigusiomis valstybėmis savo poziciją dėl ES teisės aktų projektų gali pareikšti Laikinajame komitete pagal informavimo ir konsultavimo procedūrą. Iki šiol įvyko 10 Laikinojo komiteto susitikimų.

Informavimo ir konsultavimo procedūra bus naudojama iki 2004 m. gegužės 1 d., kai Lietuva taps visateise ES nare.

• **Vyriausybė siūlo ratifikuoti pamatinę NATO sutartį.** Vyriausybė paprašė prezidentą pateikti Seimui ratifikuoti pamatinį NATO įkūrimo dokumentą - Šiaurės Atlanto Sutartį. Ratifikuota sutartis, kurią Aljanso įkūrėjai sudarė 1949 m. balandžio 4 d. Washingtonė, taps teisiniu Lietuvos narystės NATO pagrindu. Dokumento projektas būtų pateikiamas Seimui sulaukus oficialaus NATO generalinio sekretoriaus kvietimo prisijungti prie Šiaurės Atlanto Sutarties.

• **Lietuvos ir Izraelio politinės konsultacijos.** Dvišaliai Lietuvos ir Izraelio politinio bendradarbiavimo klausimai, ekonominių, kultūrinių santykių plėtros perspektyvos, pasi-

keitimas aukštų pareigūnų vizitais įtraukti į Lietuvos ir Izraelio politinių konsultacijų darbotvarkę. Tokios dvišalės Lietuvos ir Izraelio užsienio reikalų ministerijų politinės konsultacijos vyko jau trečią kartą. Lietuvos delegacijai vadovavo URM sekretorius Evaldas Ignatavičius.

Susitikimuose taip pat buvo aptarti Lietuvos integracijos į ES ir NATO klausimai bei Artimųjų Rytų konfliktas, padėtis Irake, Irano vykdoma branduolinė programa. Nemažai dėmesio buvo skirta Holokausto švietimo, atminties puoselėjimo, istorinio teisingumo atstatymo ir kitiems su žydų bendruomene susijusiems klausimams.

• **Lietuvos Vyriausybei gresia byla** tarptautiniame arbitraže ir finansinės sankcijos, jeigu ji nuspręs iš Rytų skirstomųjų tinklų privatizavimo konkurso išstumti Estijos valstybės valdomą įmonę “Eesti Energia”. Po to, kai pasitraukė Vokietijos “E.ON Energie”, vienintele konkurso dalyve liko “Eesti Energia”. Tačiau Vyriausybė dar nepaskelbė, koks tolesnis RST bendrovės privatizavimo likimas, nors likusi pretendentė atitinka visus konkurso kriterijus. Delsimu estams rodoma, kad jie yra nepageidautini. “Eesti Energia” svars-tys galimybes kreiptis į tarptautinį arbitražą, jei bus pašalinta iš privatizavimo konkurso. Ieškinyms siektų kelis milijonus litų.

Doloresa Kazragytė

TIEK TO JUOKO...

Sėdėjome Justinos sodo namelio terasoje. Keturios moterys. Turbūt bičiulės. (Daugiau nei pažįstamos, mažiau nei tikros draugės.) Nežinau, kaip dar apibūdinti tą mūsų kompaniją. Susitarėme: kiekviena atsinešime po savo “firminį” patiekalą ir praleisime dieną be vyrų, vaikų, anūkų ir t.t. Oras nuostabus: vėjas, giedras dangus, skrajojantys lapai... Pintoje kraitelėje puikuojausi obuoliai, kriaušės. Slyvos jau suvalgytos. Justinos sode visada geras derlius. Stalas nukrautas vaisėmis. Turime gero raudono vyno. Turime kelias valandas laisvės.

Užkandome, paplepėjome, šiek tiek apkalbėjome, šiek tiek pasijuokėme.

Nė nepajutau, kaip atsidusau ir ištariau:

- O! Kaip gera be vyrų. Būtų čia nors vienas vyras, viskas būtų ne taip

Tylioji Regina atsako (jos “firminis” patiekalas - plaktos grietinėlės ir vaisių su riešutais tortas. Kol kas dar neragautas):

- Justinos Steponas gal ir gerai būtų. Jau kaip jis moka juokinti, tai jau tikrai...

- Manai, aš negaliu ką nors linksmo papasakoti? - šoko Justina. - Kad ir apie tai, kaip mudu su Steponu “karvės torto” paragavom, kai grįžo iš kariuomenės. Mirsit iš juoko.

- Moterys! - iškilingai tariau atsistojusi. - Išgeriam po taurę vyno ir kiekviena porinam juokingą istoriją iš savo gyvenimo. Arba iš kaimyno. Arba iš giminės ir t.t.

Iškilingai išgeriam. Akys sminga į Justiną (jos “firminis” patiekalas - bulvių plokštainis su grybų padažu). Justina pradeda.

“Buvo vasara. Pas senelius kaime buvau. Laukiau Stepono iš kariuomenės parvažiuojant. Tą dieną iš pat ryto išsipuošiau kaip bejmanydama. Ir kur protas? Žolė, pievos aplinkui, o aš “špilkas” apsiaviau. Buvau paėžerėje ant lieptelio, kai Steponas atriedėjo senu “Moskvičiumi”. Skaidri, šilta buvo popietė. Matau - jis leidžiasi nuo kalno. Pakilau kaip gulbė, išskėčiau sparnus. Stepas skrieja pakalnėn, o aš jo link - per žolę per lubinus. Ir pasitaikė po kojom šviežiausias “karvės tortas”. Dideliausias. Rytą “iškeptas”. Mano koja su “špilka” šmūkšt į šiltą košę. O Stepas jau čia pat. Aš ištiesiau rankas, atšokau ir vėl griuvau priekin, tiesiai veidu į tortą. Stepas kelia. Mano dešinė akis užlipusi.

Smarvė. Ir jis, bešluostydamas šaliku man akį, įrėpliojo į tą košę. Stovim abu išsiteplioję, pasmirdę, aš veblenu:

- Stepai, kaip mes čia taip esame? Bėgam į ežerą...

O jis vis bučiuoja mane į kitą skruostą. Subėgo namiškiai. Dėdė Kazimieras sako:

- Einu užkursiu pirtelę. Šitas “kremas” ežero vandeniui neišsiplaus.

- Išsiplaus, dėdė! - sušuko Stepas, pagriebė mane ant rankų ir abu, visai giminei klykiant, puolėm į ežerą. O! Jaunystė!”

Vėl iškilingai, šiek tiek užkandusios, išgeriam po pusę taurės raudono vyno.

Storulės Vandos eilė (jos “firminis” patiekalas - silkė su graikiškais riešutais).

“Jeigu jau apie “tortus” pradėjom, man buvo kažkas panašaus. Esame kaip ir pavalgiusios, apetitui nepakenks. Neseniai įlipu į autobusą. Važiuoju į Raseinius. Sėdžiu ir jaučiu: smirdi. Dairausi. Smirdi čia pat. Šalia. Ir kiti keleiviai jaučia. Slapta dairosi. Tikrina vienas kitą. Toks neramumas visus apėmė. Neištversiu:

- Ir kas čia taip smirdi? - sakau garsiai ir piktokai.

Vėl visi bruzda. Dairosi. Viena panelė už mano nugaros suprunksčia:

- Ponia, - sako ji irgi garsiai. - Jūsų batai smirdi.

- Ką?!

- Jūsų, jūsų, - ir kikeną.

Pakeliu koją - viskas aišku. Ir ne “karvės tortas”, o macnesnis. Žmogiškos padermės. Žaibu prašvilpė atmintis: po jokus žolynus, parkus nevaikščiojau.

- Tai jau ir ant šaligatvio! - išsprūdo beviltiška aimana.

Visas autobusas nugriaudėjo nuo juoko. Vairuotojas sustojo prie upelio. Išsiploviau batus. Ir toliau važiavome linksmi. Tai ir viskas”.

Vėl užkandome. Torto paragavome. Vėl taurė vyno. Tylenės Reginos eilė.

“Kad aš nemoku pasakoti. Gal tik apie mamos perukus. Tada buvo mada. Gaudavo iš Amerikos ir po keliskart per dieną juos keisdavo. Kartą atėjo kaimynė, bekalbant pasakė taip: “Jule, ar žinai, kad nuo tų perukų gali nuplikti. Nuslinks visi plaukai. Geriau nenešiot”. Mano šešerių metų Raselė girdėjo. Vieną dieną parbėga močiutė, persirengė, eis į svečius - o spintoje nė vieno peruko. Buvo gal penkiolika. Kur dingo? Panika. Skan-

Iš dailininko Vytauto Narušio studijos Molėtuose svečiai visada išlydimi su muzika.

Dail. M. Stankūnienės nuotr.

AUKŠČIAUSIA KALĖDŲ EGLUTĖ VĖL VIRŠ VILNIAUS

Penktą kartą per Kalėdas aukščiausias sostinės ir visos šalies statinys - Vilniaus televizijos bokštas tampa aukščiausia Kalėdų eglute. Šių metų projekto “Tūkstantmečio šviesa 2004” tema - Lietuvos žvaigždė Europos žvaigždyne - skiriama Lietuvos stojimui į Europos Sąjungą pažymėti. Visi Lietuvos žmonės buvo kviečiami susirinkti į teatralizuotą didžiausios Kalėdų eglės įžiebimo renginį pirmąją Šv. Kalėdų dieną - gruodžio 25-ąją Vilniaus TV bokšto papėdėje.

Didžiausia pasaulyje šventine eglute mūsų šalies gyventojai bei svečiai kasmet džiaugiasi nuo Šv. Kalėdų iki Trijų Karalių.

Projektą “Tūkstantmečio šviesa” organizuoja viešoji įstaiga “Oreivystės centras”, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras bei Vilniaus miesto savivaldybė.

Visus susirinkusiuosius pasveikino ponია Alma Adamkienė ir Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys J. Bačkis, eglutę įžiebė visa Vilniaus miesto mero Artūro Zuoko šeima.

Renginys prasidėjo tradicine ir Europoje populiaria Kalėdų daina “Tylią naktį”, kurią atliko Balio Dvariono vaikų muzikos mokyklos mišrus choras kartu su operos solistais Ieva Prudnikovaite bei Mantu Karpovičiumi. Scenoje, papuoštoje Europos Sąjungos žvaigždėmis, koncertavo grupė “Biplan”, “Delfinai” kartu su žaviąja Patricija iš “Tele-bim-bam” pristatė bendrą projektą “Kalėdų traukinys”, o grupė “In Culto” žiūrovams atliko naująją Eurovizijos konkursui skirtą dainą “I don’t know”.

“Žėrinčių lempučių girliandos viską aplink paverčia nuostabia šventine dekoracija, viskam suteikia ypatingą reikšmę”, - sako “Oreivystės centras” rinkodaros direktorė, architektė Jolanta Tūraitė-Koncevičienė. - Tikimės, kad gražia tradicija tapusi šventė atneš puikią nuotaiką Lietuvos gyventojams ir svečiams”.

Išpūdingas projektas pirmąkart buvo įgyvendintas pasitinkant trečiąjį tūkstantmetį. Vilniaus TV bokštas, panaudojant modernias šviesos instaliacijas ir sudėtingus inžinerinius sprendimus, iliuminuotas sutinkant 2000-uosius. Aukščiausią Lietuvos statinį šventiškai papuošti sumanė viešoji įstaiga “Oreivystės centras”. Viršutinė eglutės dalis suformuojama trijų prožektorių, sumontuotų 168,4 m aukščio aikštelėje. Apatinę eglutės dalį suformuoja 32 girliandos. Bendras girliandų ilgis - 6 kilometrai, lempučių kiekis girliandose - 6000 vienetų. Jų naudojama galia 81,6 kW. Viršūnėje įmontuotas galingas daugiaspindulinis švyturys, simbolizuojantis Kalėdų žvaigždę, matomas ir Vilniaus apylinkėse.

Lietuvos turistinis plakatas - gražiausias Europoje

Madridas/Vilnius, gruodžio 22 d. (ELTA). Pasaulio turizmo organizacijos būstinėje Madride Lietuvos delegacijai įteiktas prizas už gražiausią turistinį plakatą. Fotografo Arūno Baltėno reklaminis plakatas, kuriame vaizduojamos Nidos kopos, pripažintas gražiausiu per spalio mėnesį Pekine vykusią Pasaulio turizmo organizacijos generalinę asamblėją. Šios asamblėjos metu Lietuva priimta į Pasaulio turizmo organizaciją tikrąja nare. Reklaminį turizmo plakatų konkursas rengiamas kas dvejus metus per PTO asamblėjas. Plakatais puošiamos patalpos, kuriose vyksta generalinė asamblėja, o jai pasibaigus komisija iš įvairių šalių vertina daugiausiai delegatų dėmesio sulaukusius, meniškiausius bei įdomiausius plakatus.

Taigi tiek to juoko.

Apšalę pumpurai.

G. Juškėno nuotr.

BUDĖKIME!

Aleksas Vitkus

Jau daug metų, dar būdami jauni skautukai ar skautukės, žinojome, kad reikia budėti. Net mūsų įžodis mums įkyriai tai primindavo, į ką mes visuomet atsakydavome: “Vis budžiu”. O šiais neramiais teroristų grasinimų laikais reikia dar labiau budėti. Ir ne be reikalo. Juk ir federalinė valdžia ir vėl pakėlė teroro budrumo laipsnį net iki oranžinio. Bet kartais gal ir persistengiamo.

Štai, neseniai New York didžiajame tarptautiniame JFK oro uoste buvo sulaikytas keleivis, kurį saugumo organai vėliau išaiškino buvusiu matematikos mokytoju. Pasirodo, kad jis bandė praeiti pro oro uosto keleivius tikrinančią sargybą, ir kai inspektoriai jo nešamame lagamine atrado labai keistų ir normaliai publikai nesuprantamų dalykų, kaip linuotę, matlankį, logaritminę linuotę ir net skaičiuoklį, jis atsidūrė rimtojo bėdoj.

Ištyrinėjus tuos įtartinai atrodančius daiktus, jau sekantį rytą JAV vyriausias prokuroras John Ashkroft spaudos atstovams paskelbė, kad įtariamasis keleivis galys būti gerai žinomos arabų teroristų Al-gebra, nors gal ir ne pačios pikčiausios Al-Qaeda, grupės nariu. Išsigandęs vargšas senukas pensininkas mokytojas teisingai išstėnėjo: “Those are only my weapons of math instructions”, gerai neišgirdę sargai, nelaimingą keleivį tučtuojau perdavė policijai. FBI ne tik apkaltino jį turint savo bagaže masinio naikinimo ginklus, bet ir tuojau uždėjo jam sunkius apyrankius.

Al-gebra yra nepaprastai pavojingas arabų įvestas kultas”, - tvirtino Ashkroft patarėjai, - “nes ir žodis “gebr” arabiškai reiškia junginį, kurį mūsų agentai išaiškino kaip visų arabų susijungimą prieš kitatikius. Al-gebra tai yra klastingas mokslas, kuris remiasi įrodinėjimais naudojant vidutines ir net kraštutines lygčių sprendimų išraiškas. Kartais ten prieinama net prie to, kad naudojamosi kažkokiais tangентаis,

kad surasti absoliutinę dydžio vertę. Jie kartais slepiasi ir už tokių neaiškių vardų, kaip “x” ir “y”, ir nors jie bando slėptis už tokio pavadinimo kaip “nežinomas”, mes jau neginčijamai nustatėme, kad tai yra tik bendrojo vardiklio agentai, priklausa viduramžiškai ašiai su koordinatėmis visuose jų pavojaus nesuprantančiuose kraštuose!”, - toliau griaudė pasipiktinęs prokuroras. Kaip senovės graikų algebristas ir mergininkas Diofantas mėgdavo sakyti: “Visuomet trikampyje randu tris, o ne dvi, kraštines prie kiekvieno kampo”. Kas tos per kraštinės merginos, matematikas taip ir nepaaiškino.

Kai to mokytojo oro uoste suėmimo žinia pasiekė prezidentą Bush, Baltųjų rūmų spaudos atstovas oriai paaiškino: “Jei Dievas būtų norėjęs mums turėti geresnius “math instructions” ginklus, jis būtų mums davęs daugiau rankų ir kojų pirštų, ir mums nereikėtų vartoti arabų (vis tie arabai!) išrastos dešimtainės sistemos. Mūsų vyriausybė niekada nepripažins nei sinusų nei kosinusų, kurie galėtų mums tangentiškai pakenkti. Mes juos ne tik indentifikuosime, bet ir segreguosime, diferencijuosime ir integruosime, taip kad statistinės plokštumos (ar tai gal lėktuvai?) būtų reikiamai nusiaubę visas mūsų įtakos sferas (ar rutulius?). Man atrodo, kad nei apskritimai nei aplinkybės mūsų pasiryžimo nugalėti Al-gebros teroristus nesustabdys. Mes privalome po to radikalo ženklą surasti savo kvadratinės šaknis, jas ištraukti, išaiškinti mūsų punktą, ir tada nubrėžti galinę liniją”. Jo agentai taip ir padarė.

Baigdamas spaudos konferenciją, prezidentas Bush mus visus dar perspėjo: “Šitie ‘math instructions’ ginklai yra mums taip pavojingi, kad turime viską daryti, kad laipsnio rodikliais decimuotume jų įtaką tokioje skalėje, kokios istorijoje dar nebuvo buvę. Jei nesieksime vertekso ar viršūnės, mes žūsime, pavergti aukštesnio laipsnio kultūrų, kaip kvadrato ar kubo.

O vyriausias federalinis prokuroras Ashcroft dar pridėjo: “Prisiminkime, ką mūsų didysis vadas, Bush I-asis, dar prieš dešimtį metų buvo pasakęs”. Ką jis tuomet sakė? Gal ir perdėtai, ir su nemaža hiperbolės doze, jis tikrai taip tarė: “Skaityk mano lūpas, o ne elipsę”.

Prisiminęs Al-gebrą ir net paprastą aritmetikos daugybos lentelę, naujasis Amerikos vado saugumo vadas Tom Ridge mums patarė: “Man daugybos lentelė primena, kad turime daugintis, nes kitaip mus pralenks viso pasaulio musulmonai, ir Al-gebros pasekėjai, kol jų kvadrato išambinė mums nusuks sprandus ir užverš gerkles.

O vargšą sulaikytą mokytoją, pavadinus jį “enemy combatant”, saugumas išsiuntė į Guantanamo Bay stovyklą. Ten jis laukia Amerikos Aukščiausiojo teismo sprendimo dėl iki šiol jam neprieinamų konstitucinių teisių.

O vargšą sulaikytą mokytoją, pavadinus jį “enemy combatant”, saugumas išsiuntė į Guantanamo Bay stovyklą. Ten jis laukia Amerikos Aukščiausiojo teismo sprendimo dėl iki šiol jam neprieinamų konstitucinių teisių.

BŪSIMASIS ES PIRMININKAS - PRIEŠ “EUROPOS BRANDUOLIO” IDĖJĄ

Airijos premjeras Bertie Ahernas, kuris sausio 1 d. pusmečiui perims vadovavimą ES, griežtai kritikavo “Europos branduolio” idėją, praneša EUobserver. B.Ahernas sakė, kad “dviejų greičių” Europos ar “branduolio” idėja, (pagal kurią) tam tikros šalys pamėgins įgyvendinti savo darbotvarkę atskirai nuo kitų, neatitinka Sąjungos bendros filosofijos”. Tokia nuostata rodo, kad Dublinas gali mėginti priešintis ES “varikliui”- Prancūzijai ir Vokietijai, kurios vadovauja pastangoms suformuoti “Europos branduolį”.

Neseniai žlugus deryboms dėl Sąjungos pirmosios konstitucijos, Prancūzijos prezidentas Jacques’as Chiracas sakė, jog reikia suformuoti “šalių pionierių grupes”, kad Europa galėtų žengti “greičiau ir toliau”.

Vokietija pareiškė panašią nuomonę dėl spartesnės integracijos. Kancleris Gerhardas Schröderis sakė: “Šalys, kurios nori didesnės integracijos, turės apsvarstyti šį kelią”.

Nors B.Aherno laukia ištis nelengvas darbas atnaujinti derybas dėl konstitucijos, jis ir toliau optimistiškai vertina ES ir Airijos vietą joje. Tačiau airių premjeras supranta, kad jo užduotis sunki. “Būsime pragmatiški. Jei narės turės politinės valios sparčiai žengti į priekį, mes tikrai būsime pasirengę padaryti viską, kad joms padėtume. Jei jos nenorės, judėti į priekį bus sunku”, - sakė jis.

BNS inf.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA skelbia 2004 metus

SPAUDOS ATGAVIMO METAIS

ir kviečia JAV LB apylinkes paminėti šią visiems lietuviams brangią sukaktį.

Keturiasdešimt metų, nuo 1864 iki 1904, caro valdžia lietuvius trėmė į Sibirą už spausdinimą, platinimą ar net turėjimą savo namuose lietuviškų knygų ir laikraščių lotyniškais rašmenimis. O lietuviai keturiasdešimt metų atkakliai spausdino ir knygnešiai platino po Lietuvos kaimelius ir kaimus knygas ir laikraščius su lietuviškais rašmenimis. 1904 metais lietuvių ištvermė pasiteisino.

Džiaukimės spaudos atgavimo 100 metų sukaktimi, kurią UNESCO įtraukė į 2004-2005 metų pasauliui reikšmingų sukakčių sąrašą.

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba

Balys AUGINAS

ATEITIES ŽYDĖJIMUI

Tauta be ateities
Kaip smėlio dykuma,
Kurioj neauga
Laiko gėlės -
Tauta be ateities -
Išdžiūvusi
Epochos upių sekluma,
Istorijos neartas laukas,
Tik metų piktžolėm
Apžėlęs -

Tauta be ateities -
Užgesęs židiny,
Duobė, apaugusi
Velėna -
O mes siūbuojam
Ant trūnyjančios vilties
Sūpuoklių,
Į praeities bedugnę
Krisdami šiandieną,
Lyg džiūstantys žiedai
Žibuoklių -

Ir eina dabartis,
Ir groja liūdną
Tėviškės noktiurną:
- Ak, sugrąžinkit kraitį
Protėvių likimo -
Tu ieškai tėvo kapo
Ar senolių urnos,
O tundroj svetimoj
Netyčia
Randi užgesusią
Genties grabnyčią -

RENGINIŲ KALENDORIUS

2004 metai

VASARIO 15 d., sekmadienį, 1 v.p.p. - Nepriklausomybės šventės minėjimas Dievo Motinos parapijoje. Pagrindinė kalba - International Services Center vykdomasis direktorius Algis Rukšėnas. Meninė programa - jaunimo tautinių šokių grupė ŠVYTURYS ir etnografinis ansamblis JORĖ.

Minėjamą rengia JAV LB Clevelando Apylinkės valdyba ir ALT-o Clevelando skyrius.

PRAEITIES PUSLAPIUOSE

ISTORIJOS MOKSLAS IR POLITIKA

Šiuo tarpu aš kalbėsiu tik apie carinės Rusijos ir Vokietijos istorijos mokslą. Rusijoje carų laikais istorija darė lemiamos įtakos politikai ir, savo ruožtu, politika istorijai. Kaip visiems mums žinoma, 1795 m. didesnę Lietuvos dalį užėmė Rusijos imperatorienė Katrė Didžioji. Jinai šį grobuonišką žygį pamatavo rusų istorikų išvedžiojimais: girdi, Lietuva tai rusų žemė, čia senovėje buvęs paplitęs rusiškas raštas, kalba ir papročiai. Katre pasekė griežtuolis Muravjovas. 1863 metais jis išleido atsišaukimą į Lietuvos gyventojus, kur kalba apie to krašto okupacijos “istorišką teisę” ir pirmąkart jo gyventojus vadina rusais. Pagaliau ir spauda mums uždrausta besiremiant istorišku argumentu. Vilniaus generalgubernatorius Kaufmanas uždraudžiamajame rašte įsakmiai kalba apie tariamą senovinį Lietuvos rusiškumą.

Čia istorija veikė politiką. Dabar pamatysime eilę faktų, kur politika darė įtakos istorijos mokslui. 1864 metais rusai įsteigė tam tikrą komisiją senoviniams dokumentams leisti. Jos leidinių pirmojo tomo įžangoje yra pasakyta, ko bus siekiama, būtent, išrinkti iš archyvų ir skelbti dokumentus, kur kalbama apie pravoslavų cerkves Lietuvoje, apie dovanojimus joms; toliau spausdinti teismų aktus, kurie kalba apie rusus gyventojus ir jų santykius su lietuviais ir lenkais. Komisija pasisakė, stengsiantis išrodyti, jog senaisiais Lietuvos-Lenkijos valstybės laikais žmonės buvę nelaimingi ir tik, užėmus Lietuvą carų Rusijai, čia klestėte suklestėjusi gėrovė. Pagaliau, komisijai rūpės pabrėžti, jog jau žiloje senovėje Žemaičiuose gyvenę nemaža rusų ir jie čia turėję pravo-

slaviškų cerkvių. Girdi, visi stambiausi senovinės Lietuvos dvarininkai buvę rusai. Komisija išskaitė visą eilę dar smulkesnių tos rūšies uždavinių.

Lietuvos rusiškumui išrodyti buvo įsteigtos iš viso dvi tokios komisijos, kurioms valdžia nešykstėjo lėšų. Jų pasamdyti valdininkai važinėjo po Lietuvos miestus, miestelius, bažnytkaimius ir dvarus ir rinko sau tinkamą medžiagą. Ligi carų Rusijos sugriuvimo abi komisijos spėjo išspaus-

Saulė leidžiasi virš Lake Erie ežero Bratenahl, Ohio pakrantėje. Liepos 19 d., 1997 m. Vlodo Bacevičiaus nuotr.

dinti apie 60 didžiulių tomų. Čia į Lietuvos gyvenimą ir lietuvių žiūrima pro rusiškus akinius. Vadinasi, istorinių šaltinių leidimas panaudota lėkštai politinei tendencijai. Prieita ligi to, jog po carų Rusijos erelio sparnais nenorėta pripažinti net Lietuvos vardo. Sakysim, rusai mokslininkai senovinę mūsų valstybę ėmė vadinti “Rusų Lietuvių valstybė”. Šiųjų padąsinta, valdžia ir valdininkai žengė dar toliau ir mūsų Tėvynę pakrikštijo “Šiaurės Vakarų krašto” vardu. Vadinasi, ir patsai Lietuvos vardas turėjo išnykti.

Dabar atsikreipiame į Vakarų, į vokiškojo erelio valstybę. Po jo sparnais labai anksti mūsų brolių Prūsų ir Latvių

žemėje įsikūrė vokiečių kryžiuočių vienuolija. Nuostabu, jog jau XIII-tame amžiuje vokiečių istorijos rašytojai, tuomet vadinami kronininkais, be atodairos rėmė kruviną kardo politiką. Tuomet kilusios “Senovinė Livonijos Kronika” ir “Eiliuotinė Kronika” Kristaus mokslo platinimą sutapdina su karu. Anot tų raštų, lietuviai, latviai ir kiti jų broliai žudomi dėl švento tikslo. Kitaip sakant, krauju garuojąs kardas statoma šalia kryžiaus.

Prūsų lietuvių žemėje XIV-me amžiuje rašė vokiečių kronikininkas Dusburgas. Jis buvo kryžiuočių kunigas ir gyveno Karaliaučiuje. Jam karas su ketinamais krikštinti lietuviais yra šventas, o jame žuvę riteriai - kankiniai. Dėl to leistini didžiausi žiaurumai: žudymai, moterų ir vaikų išvedimas į nelaisvę, trobesių, namų deginimas, kartais net su gyvais gyventojais. Dusburgo istorijoje randame, kad Kristus iš dangaus ištisęs ranką laimina vokiečių kryžiuočių žygius, švenčiausioji Mergelė Marija duoda apreiškimų, o mirštančių karių sielos balandėliais skrenda į dangų. Patsai vokiečių karas esąs stebuklas. Mat, jie įstengę nugalėti tokią galingą lietuvių tautą, kuriai Dusburgas duoda prūsų vardą. Kaip kryžiuočiai vertino istorijos mokslą, matyt kad ir iš to, jog Dusburgo kroniką peržiūrėjo ir patvirtino vyriausias jų magistras.

Laikas slinko. XVIII-to am-

mokslininkai prof. Maksas Toepenas ir prof. Voigtas išrodinėja, kad čia gyvenę lietuviai yra vietiniai gyventojai, atseit, ne atėjūnai. Tokių tyrinėtojų buvo ištisa eilė.

Kai vokiečiai didžiojo karo metu užėmė Lietuvą, jų istorijos mokslas pradėjo daryti pirmus nedrąsius žingsnius kita kryptimi. Imta kelti ir pabrėžti ne tik Prūsų, bet net ir Lietuvos tariamos vokiškumo žymės. Naujoji banga visu smarkumu sukilo nuo 1921 m., kai moteris Heinrichaitė-Mortensenienė parašė veikalą, kad Mažosios Lietuvos, taigi ir Klaipėdos krašto lietuviai čia ne nuo seno gyvena, bet atsidangino XV - XVI-me amžiuje. Reikia pasakyti, jog autorė čia parašė pirmą savo mokslinį darbą. O mokslą dirbti tai ne ropes graužti. Tik po ilgų tyrinėjimų ir gilių svarstymų čia galima ką gauti nutarti. Išmintingas sodininkas pirmuosius obels žiedus nuraško ir sunaikina, kadangi jie gali blogai paveikti tolimesnį medžio vaisingumą. Panašiai galima vertinti ir vadinamą naująją vokiečių istorijos mokslo kryptį. Pagaliau šių dienų Vokietijoje kitaip ir negalima skelbti: drąsuoliai išlėktų iš vietų ir paragautų skaudžių bausmių.

Taigi mes matome, jog istorija labai dažnai tarnauja politikai. Mūsų praeitis turi ryškiausių pavyzdžių, jog kartais ir bažnyčia palenkiamą tam pačiam tikslui. Imkime tą patį vokiečių kryžiuočių ordiną. Kas gi jis buvo? Nei daugiau, nei mažiau kaip tikroji vienuolija, kurios nariai, kaip ir šiandien, buvo padarę neturto, paklusnumo ir skaistybės apžadus. Kitaip sakant, kryžiuočiai Dievui ir Bažnyčiai buvo iškilingai pažadėję neturėti ir neieškoti medžiaginių turtų, klausyti dvasinės vyriausybės ir pagaliau susilaikyti nuo bet kokių lytinių santykių su moterimis. Bet neužginčijami istoriniai dokumentai parodo visai priešingų dalykų, būtent, vokiečiai vienuoliai nei vieno savo apžado nepildė. Pažadėjo neturtą - bet visomis priemonėmis stengėsi užgrobti lietuvių tautos giminių žemes. Žadėjo klausyti popiežiaus - bet nekartą žudė katalikų kunigus ir net pati Roma turėjo nubausti skaudžiausiomis bažnytinėmis bausmėmis, lietuviškai tariant, iškeikimu. Turėjo būti lytiškai nesusitepę - bet patys aukštieji jų valdininkai, net vyriausias magistras dažnai laikėsi meilužes. Pasitaikydavo, jog kryžiuotis, tapęs vyskupu, savo draugės nepamesdavo. Vokiečių vienuolių lytinė netvarka tiek aiškiai rėžė visiems akis, jog buvo rašinėjami skundai į Romą. Bet ką mes matome? Kryžiuočiai taip gudriai mokėjo kardinolams apskukti galvas, jog šie įtikindavo po-

DIRVAI AUKOJO

D.Mačernis, Chicago, IL 60
K.Šimaitienė, Forest Hills, NY. 40
V.Matulis, Stuart, FL 25
R.Strimaitis, Los Altos H., CA... 25
K.Čeputis, Evanston, IL 25
R.Jacobs, La Grange, IL 25
V.Gelgotas, Willoughby, OH .. 20
J.Januškevičius, Centervl., MA. 20
V.Juodka, Chicago, IL 20
R. Vaitys, Lake Bluff, IL 20
J.Ignaitis, Cupertino, CA 20
O.Adomavičius, Centervl., MA... 10
P.Budininkas, St.Pete B., FL ... 10
A.Dačys, Burbank, CA 10
B.Elsbergas, Brigantine, NJ ... 10
A.Lukas, Dearborn, MI 10
D.Mikoliūnas, Wlby, OH 10
A. Petrutis, W. Hyannisprt., MA.. 10
L.Stadalininkas, Los Angeles, CA . 10
H.Vaitaitis, Old Saybrook, CT . 10
K.Navakauskas, Coventry, RI.. 10
J.Vėlyvis, North Adams, MA .. 10
A.Gudaitis, Ormond B., FL 10
A.Barzdukas, Falls Church, VA. 10
L.Izbickis, Treasure Isl., FL 10
I.Ramanauskienė,
Port Orange, FL 10
O.Merkienė, So. Boston, MA .. 5
B.Palski, Sun City, Center FL .. 5
Z.Raulinaitis, Manahawkin, NJ.. 5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

Didž. gerb. redaktoriau,
Linkiu Jums, kad Jūs entuziazmas žadinti tautiečiuose Tėvynės meilę, kurią žiaurūs sovietų okupantai buvo nuslopinę, niekad neišblėstų.

*Su pagarba
Dr. K. P. Šimaitienė*

Visiems linkėjimai! Stiprybės ir sėkmės!

Danutė Mačernis

piežių ir visa bažnyčios vyriausybė laikė juos Kristaus tikėjimo skelbėjais ir Dievo karalijos platintojais ir saugotojais. Vadinasi, vokiškoji vienuolija katalikų bažnyčią palenkė savo reikalams.

Vėliau beveik tas pat pasikartojo su lenkais. Jie pačią katalikybę ir bažnyčią pradėjo vadinti lenkiška, atseit, kas lenkiška, tai katalikiška, o kas lietuviška, tai pagoniška. Šitas dalykas taip giliai buvo įaugęs į jų kūną ir kraują, jog ir patys žymiausi lenkų mokslininkai katalikybę pavadindavo “lenkišku tikėjimu”, anot jų betariant, “polska wiara”.

Visas aukščiau aprašytas priemonės lietuvių tauta gavo patirti savo kruvinais istorijos kelyje.

Dr. J. Matusas
(“Trimitas” 1936 m. kovo 19 d. Nr. 12)

Kauno pilies fragmentas.

Nuotrauka iš Dirvos archyvo

PAMINKLAS LAISVEI

Po kelerių metų Vilniaus Lukiškių aikštėje numatoma pastatyti paminklą Laisvei bei įkurti muziejų, kuriame bus laikoma informacija apie svarbiausius Lietuvos kovų už laisvę momentus. Vilniaus miesto savivaldybės Miesto plėtros departamento darbuotoja Dalija Rudytė *BNS* pasakojo, kad 2006 m. Lukiškių aikštėje planuojama pastatyti memorialą susidedantį iš dviejų dalių - paminklo Laisvei ir muziejaus informacinio centro.

Planuojama, kad muziejus-informacinis centras galėtų įsikurti Gedimino prospekte esančiame Genocido muziejuje.

Lukiškių aikštėje sukurtas paminklas Laisvei kartu su muziejiniu informaciniu centru turėtų apimti šias istorines temas: 18 amžiaus pabaigos - 19 amžiaus sukilimus, kovą už Laisvės atgavimą 1940-1988 metais, Sąjūdį ir Lietuvos Nepriklausomybės atgavimą 1988-1991 metais.

Planuojamas, kad muziejus-informacinis centras organizuos ekskursijas į vietas, siejamas su Sąjūdžio, Atkuriamojo Seimo istorija, atliks svarbią edukacinę funkciją - rengs pavyzdines pamokas moksleiviams visoje Lietuvoje.

Lukiškių aikštės koncepciją parengė Vilniaus miesto savivaldybės sudaryta Istorinės raidos įprasminimo Vilniaus mieste priemonių plano parengimo ir įgyvendinimo komisija. Memorialinio komplekso kūrimo Lukiškių aikštėje būtinumas numatytas 1999 m. Seimo nutarime.

Komisija, remdamasi Seimo nutarimu, apibrėžė Lukiškių aikštės strategines funkcijas. Aikštė turi būti tiek memorialinė vieta, skirta asmenų žuvusių už Lietuvos Laisvę pagerbimui, tiek skirta svarbiems miesto ir valstybės renginiams, susijusiems su Lietuvos Laisvės kovų istorija. Be to, Lukiškių aikštė turėtų atlikti muziejinę - informacinę bei visuomenės bendravimo ir poilsio funkcijas. Sausio 12 d. aikštės koncepcija bus pristatyta Seime rengiamoje konferencijoje, vėliau vyks diskusijos, koncepciją svarstys sostinės savivaldybės komitetai, o vėliau - taryba. Memorialą atidaryti komisija siūlo 2006 m. rugpjūčio mėnesį, minint Lietuvos valstybės atkūrimo 15-ąsias metines.

BNS inf.

IVAIRENYBĖS

PACIENTŲ REGISTRAVIMAS INTERNETU IR MOBILIUOJU TELEFONU

Užsiregistruoti pas Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų specialistus bus galima ir internetu bei mobiliuoju telefonu. Tai leis padaryti pirmoji Lietuvoje elektroninė pacientų išankstinio registravimo sistema, kurią įdiegė Santariškių klinikų informacinių technologijų specialistai kartu su telekomunikacijų bendrove “Bitė GSM” bei Baltijos informacinių technologijų institutu.

“Esu tikras, kad naujoji sistema ateityje galėtų tapti ir visos šalies sveikatos priežiūros institucijas sujungiančios sistemos pagrindu”, - sakė šalies sveikatos apsaugos ministras Juozas Olekas, pirmasis išbandęs naujosios sistemos galimybes. Pasak jo, tokia moderni pacientų registravimo sistema, be abejonės, yra vienas iš didžiausių el. sveikatos projektų šalyje. Planuojama, kad naujoji sistema visą išankstinės registracijos procesą sutrumpins net du kartus.

Įdiegus pirmąją Lietuvoje

tokią sistemą, nuo šiol klinikos pacientai internete matys medikų užimtumo grafiką ir galės išsirinkti norimą registracijos laiką bei specialistą. Patvirtinti registracijos užsakymą, priminti apie vizitą, o, reikalui esant, jį atšaukti galima SMS žinutėmis. Šiuo metu Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikose galima užsiregistruoti pas beveik 90 specialistų, kuriuos per dieną aplanko apie tūkstantį pacientų.

KALĖDŲ MUZIKA KURTIESIEMS

Vilniuje gruodžio 20-sios vakarą Šv. Jonų bažnyčioje surengtas pirmasis kalėdinis koncertas žmonėms su klausos negalia. Tai bendras Vilniaus miesto savivaldybės ir Vilniaus universiteto akademinio mišraus choro projektas. Pasak rengėjų, pirmą kartą Lietuvoje surengtas koncertas, kurio visa programa pritaikyta kurtiesiems ir silpnai girdintiems. Siekiant klausos negalią turintiems žmonėms atverti visa-

vertį muzikinį gyvenimą, pasitelktos įvairios priemonės: kurčiųjų gestų kalba, spausdinti giesmių tekstai, pantomima.

Koncerte Kalėdoms skirtus populiarius lietuvių ir užsienio kompozitorių kūrinius atliko Vilniaus universiteto akademinis choras, Vilniaus kurčiųjų internatinės mokyklos moksleiviai ir kurčiųjų reabilitacijos centro teatras “Mimika”.

Populiarių kalėdinių giesmių “Tyli naktis”, “Ateikite, žmonės” ir kitų tekstai bei jų vertimai į lietuvių kalbą buvo išdalyti žiūrovams. Koncertą vedė du vedantieji - kalbantis ir rodantis ženklais. Kelias giesmes drauge su universiteto choru atliko Vilniaus kurčiųjų reabilitacijos centro grupė, ženklais rodžiusi giesmių tekstus. Kelių kitų giesmių priedainius, vadovaujant vedančiajam, ženklais galėjo rodyti visa publika. Muzikinę programą pajavairino trumpas Vilniaus kurčiųjų reabilitacijos centro pantomimos trupės kalėdinis vaidinimas. Sostinės kurčiųjų mokyklos auklėtiniai gestų kalba skaitė eiles.

GERIAUSI ATLETAI

Vilniuje pagerbti geriausi 2003 m. Lietuvos atletai Šarūnas Jasikevičius, Virgilijus Alekna ir Alvydas Duonėla. V.Alekna šįmet tapo pirmuoju šalies lengvaatlečiu, iškovoju-siu pasaulio čempiono auksą. A.Duonėlos titulų kolekcijoje trūksta tik olimpinio medalio. Š.Jasikevičius šįmet iškovojo visus trofėjus, kurie tik galėjo jam atitekti.

Pagal Eltos ir BNS pranešimus

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service
481-5397
New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!
OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm
866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119
Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770
Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telidanti jaukią atmosferą, rūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.